

Den groeyenden Lierschen blom-hof

Cornelis de Bie

bron

Cornelis de Bie, *Den groeyenden Lierschen blom-hof*. Jacob Mesens, Antwerpen 1650

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/bie_001groe01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

Toe-ghe-eyghent

Aende Wijt-vermaerde ende Const-rijcke Gulde ghe-naemt
den Groeyenden Boom tot Lier.

DE vernuft-baerende, ende Loff-rijcke Rijn-const wordt (naer het segghen vanden gheleerden Poëet *Horatius*) meer gheacht ende gheweerdeert als eenigh ander werck, soo wanneer yemandt ghevonden heeft eenen goeden *Maecenas*. Ick bevinde daghelijcks dat in het verborghen hert der menschen ghemeynelijck een bedeckte en aendrijvende begeerte is, om eenighe kennis en wetenschap te hebben vande naeckte waerheydt, voorts oock eenen weet-lievenden sin, besonder tot nieuw ende aenloc-

kende dinghen, die hun sijn toe-lachende, dienende tot behulp van het verstant. VVaerom veel smaeck-lustighe Poëten door lust en gheneghentheydt groote neerstigheydt doen om seld-saeme dinghen te oversien ende om naer te volgen de Edel beschrijff-pen van *Poësis*, oock om naer te boetsen haere wercken, ende door neerstighe beschrijvinghe altijd versch voor ooghen te houden: op datse vanden snel-windighen tijdt niet en souden in het graff van verghetentheydt toeghesloten worden. Soo hebbe ick dan (beminden Leser) naer mijn cleyn vermoghende verstant ghetracht dese Const te beschrijven, dat ter oorsaecke om datse bestandigher en vaster soude blijven in openbaer kennis by de nieuw-groeyende aencomelinghen, oock om in meer ghewisheydt en volcomentheydt te houden. Daerom hebbe ick (tot vermaeck ende door versoeck van vele Nieuw-lustighe Rijn-beminders) my verstout dese mijn consteloose ghedichten aen V.L. te verthoonen: Maer al ist datse niet Letter-condigh naer den Poëtschen siel sijn luydende, sult my believe van mijn vermetentheydt (hier in ghebruyck) te ontschuldighen: Maer ick hope dat

dese niet en sullen besichticht worden vande ghene die sijn schuygende onder het dack vanden mismaeckten *Erebus* Vader vanden afghemertelden Nijdt: Al hoe wel dat mijn ghemoet ghepaeyt wordt vande cracht vanden hooch-beroemden *Maecenas*, te weten de Edele Gulde den *Groeyenden Boom*. Verhopende door sijne crachten (in vreesse van Lasteraers) van dese beschermt te worden. VVaer door aenghelockt sijnde heb door dit Ionstigh gheluck, het selve laten ten voorschijn comen, want ick my soo langh: door vrees als wel vermoghende gehouden heb. Hope dan (Goet-willighe Lesers) ghewapent te worden door de beschermers ende voorstaenders van den wijt-vermaerden *Eycke*, midts ick versterckt ben door de wetenschap van sijne crachten. VWant ghelesen hebbende dat den *Eycke* eertijds in sulcken weerde wert ghehouden by de Romeynen, dat soo wanneer eenighe victorie vercreghen wirdt, soo wert het hoofd vanden verwinder omringht met het groene Loof vanden Hooch-beroemden *Eycken Boom*, oock naer het segghen van sommighe schrijvers, soude de herte cnodse van *Hercules* ghemaect sijn gheweest van

het Edel houdt der selver, verslaghende daer mede alle fenijnighe beesten; hope oock (Const-lievenden Leser) met dese weynighe verstandeloose Redenen alle fenijnighe tonghen te overwinnen, dit boecxken verachtende, overdenckende dit spreekwoord:

Den mensch die wort veracht,

Meer voorspoet hy verwacht.

Hope dan dat V.L. niet en sult plucken onrijpe vruchten uyt desen Blom-hoff, tot schande vanden Auteur, maer in danck nemen, oversien hebbende mijnen cleyn-vermoghenden Rijm, goet-jonstigheydt, ende goet-willigheydt. Des ick desen Blom-hoff aen V.L. op-offer, ende bidde den eeuwighen oorspronck van alle wetenschappen, Den oorsaecker van alle volcomentheydt, dat hy u behoeden wil van allen tegenspoet, en gheve langhduerighe welvaert, geluck en saligheydt. Blijve hier mede

V.L. Dienst-willighen ende altijd verplichten Dienaer

CORNELIS DE BIE.

Den Drucker tot den goet-willighen Leser.

Singht nu ghy Liersche jeught die lust hebt om te singen,
 Laet niet den soeten tijt den blijden gheest ontspringhen.
 Be-Croont u lief het hoofd, pluckt eenen *Blommen-Crans*,
 En leyt haer met ghesangh siel-vreughdich aen den dans:
 Oft brengt haer met vermaeck in *Floras* soete hoven
 De min de soete min sal u haer gonst beloven,
 Want die sijn *Nymph* verheucht met eerbaer soet vermaeck,
 Die brengt seer licht te weegh sijn voorghenomen saeck,
 En soo u dit bevalt, soo hoop ick t'uwereeren
 Den *Blomhof* metter tijt met *Blomkens* te vermeereren,
 Van veelderley couleur, al-een tot uwen dienst,
 U tot een soete vreught, en my tot cleyne wienst.

V.L. Dienst-willighen ende toe-gheneghen Dienaer
Iacob Mesens.

Sonnet***Ter eeren den seer Const-Lievenden Cornelis de Bie.***

*Is't dat Pegasus oyt met sijnen snellen Voet
 Hypocrenas Fonteyn op Parnas ded' ontspringhen,
 VViens water t'leven gheeft aen Pallas voesterlinghen
 En koestert inden gheest een const-lievend' ghemoet,
 Wat Honich wat Nectar sal dan in overvloet
 Vyt 't soete Helicon ons niet dit Bieken bringhen?
 K'hoor sijn Musa alreed' in't Liers Blomhofken singhen
 Aen wie Apollo gheeft tot loon den Lauwer-hoet.
 Soylisten hier is 't off Arachnes huysghenoten
 Scherpt nu u bitsche tongh hier dient Fenijn gheschoten
 Spouwt uyt teghen de Bie stelt wat ghy cont ten thoon
 Sijn loffbaer Musa sal u lachtersucht niet achten,
 Maer als een wacker Bie tot des const oeff'ningh trachten
 Dit werck dat croont sijn selff het is sijn eyghen loon.*

H. DE POOTER.

t' Dor wordt groeyende.

Ter Eeren den Autheur Cornelis de Bie.

Comt Liersche *Nymphen*, comt *Naiaden* vvilt u spoeyen
 Die hier u vvoonplaets houvt, aen onse Neetsche vloeyen.
 Ras voeght u by Malkaer vlecht eenen lauvvwer-hoet
 Waer med' men den *Poet* het hoofd omringhen moet.
 Die ons door sijn ghesangh en vvel versierde dichten
 Hier in ons Liersche pleyn, ons herten comt verlichten.
 Te recht moeght ghy *De Bie* van ons vvel sijn ghenaemt
 VVant uvven naem de daet van bien vvel betaemt
 De Bie ons honingh gheeft van blomkens uyt ghesoghen?
 Waer med' sy tot profijt dan t'huys-vvaert comt ghevloghen.
 Soo doet ghy insghelijckx ghy brengt ons voor de hant
 V honigh-vloeyich dicht versiert door u verstant
 VVaer uyt een ieder een can scheppen sijn vermaecken
 Om sijnen droeven gheest de droefheyt te doen staecken,
 VVant d'edel Rhetorijck ghemengelt met den sanck
 Van eene soete stem en haeren vveder-clanck
 Die ghy ons alle beyd' hier brengt ten voorschijn t'samen
 Door t'reden-rijck vervolgh int dichten sonder blamen
 Gheeft voetsel aen ons siel, en blijschap in ons hert
 VVaervan u prijs en eer altijt ghegheven vvert.

H. CORNELIS RAES Priester

Ick raes naer Danck.

Tot den Autheur.

Treckt, sleurt en kneecht u herdt, ô noynt versaeyde *Nijdt*
 Doet al t'gheen dat ghy vvilt, vervvoedt, ja berst van spijt,
 Offert u magher rompt aen u verstoorde sinnen
 Rhetorica en sult ghy nimmermeer vervvinnen
 Want schoon ghy (door *Mars* vvoedt) de *Const* tracht te verslaen
 En vvaer het moghelijck, jemant haer aff ded' gaen
 Recht uyt t'is doch om niet, doet ghy maer een vermoeyen
 Dander in groot ghetal vveder in conste groeyen
 Tis soo't met *Hydra* vvas, berooft haer eenen cop
 Geringh de Liefde baer't daer seven ander op.
 Recht als de oude slangh vliggert sy door den doren
 Ontfanght een nieuuvve huyl voor die sy heeft verloren,
 En sien vvy't heden niet hoe selfs de jeucht haer stelt
 Yverich inde baen de pen tot dichten velt.
 En brenghen aenden dach naer *Pallas* soete zeden
 Nieuuv boecken, vvvel ghestelt vol vvvel ghebonden reden
DE BIE vereert dit vverck aen *Nethis* in sijn jeucht
 En schoon ghy dat benijdt, *Lier* isser med' verheucht.

IORIS BERCKMANS.

Lust Brecht Rust.

Lof-dicht**Ter eeren de Wijt-vermaerde ende Roem-weerdighe Gulde diemen noemt
DEN GROEYENDEN BOOM TOT LIER.**

IN dese tijden schijnt, de spreuck van veele Iaeren
Ons wederom als-nu een nieuwe vreught te baeren,
Ghelijck wy heden sien als-nu claerlijck betoont
Hoe de geswinghde *Faem* nu *Lier* met loff' becroont.
Den Loff van d'edel Pen weet aerdigh voort te bringhen,
En noch veel maeren meer die uyt haer trompen dringhen,
In het 'smenschen vernuft veel vremde dinghen saeyt,
En met haer oude tongh seer constigh die verfraeyt.

Ghelijck sy ons uyt-belt uyt de Schriftuersche schriften,
Alwaer 't vervreert verstandt sijn voedtsel comt uyt siften,
Hoe dat door *Iudith* is *Holophernes* overmant,
En hoe sijn levens vonck door haer is uyt-ghebrant.
Die met sijn eyghen schaers hem't leven heeft ontnomen,
Soo dat sijn trotsch hoofd geen graf en cost becomen,
Want eerst door sijn bedrijf, menigh de doot betract
Van volck werdt uyt gheput menighe schoone Stadt.
Alvvaer twist, haet, en nijdt, eerst werden opghetoghen,
Alvvaer den Peys, en Vre, en een-dracht vvas vervloghen.
De straf doorreef de aerdt met krijgh en swaere pest:
Die daer in plaets van rust, met onrust vvert ghemest.
Door *Holophernes* maer ghestort vverden dees quaelen
Die eene suyver vrouw ten lesten quam betaelen:
Een *Iudith* haest verdreef dees straf-baerende schaer,
Om dat het hoofd met tvvist te vast verbonden vvaer.

XIII

Voorwaer die opendoet de schadt-kist vande seden
Sal vinden oft ick niet sal raecken aende reden.

Een *Iudith* hier verthoont in dees *Brabantsche oogh*,

Een broederlijck verbont die haer cracht stelt om hooch.

Dat noot en sal de deught vanden *Eyck* laten crocken

Soo lanck de doot haer pijl noch niet heeft uytghetrocken.

Voorwaer groeyende schaer, mijn Mede-broeders al

Seer Ionstigh ist gheluck dat u noot laeten sal,

Bevrijden comt dees Guld' van alle lasteringhen

En door de liefde soeckt den tweedracht om te bringhen.

V broederlijcke eer, als haer de doot verdort

Van eenen kant, terstont van dander groene wort

Een broederlijcke liefd' daer yder leeft in vreden

Alwaer de reden plaets comt gheven aende reden.

Een Gulde daer noot twist ofte oneer gheschiedt

Maer daer de waere deught het selve straf verbiedt.

XIV

Alwaer den Peys, en Vred', t'Gheloof en Conincks wetten
Dees *Gulde-broeders* al in haere plaetsen setten:
Alwaer den nijdt door-wroeght met slanghen om het hoofd
Gheen plaetse vinden can, maer wort daer heel verdooft:
Alwaer de Liefd' des *Guld*: van laster comt bevrijden
Want die sijn tongh niet toomt moet dese kamer mijden:
Ist eenigh deftigh man die binnen *Lyra* leeft
Die saeyen wilt Fenijn voor dese Gulde beeft.
Voor dees beschermers al. Noot spin en can ghenieten
Haer plaetse om Fenijn op dit groen loof te gieten.
Want dese die den wegh van *Ludith* inne-gaen
Hier met haer vijants schaers haer vijant neder-slaen.
Siet maer een clappers tongh die niet en can verswijghen
Dan ieder vuyl en schoon soeckt in haer macht te krijghen,
Soo haest sy yemant quetst, niet wel en wort onthaelt
Wort ramsich door sijn tongh: met de suer doot betaelt.

Maer door stilswijghentheydt verwinnen sy verheven
Die tongh: die haer Fenijn heeft uyt den mont ghedreven.
Groeyt nu in liefde t'saem en uwen toevlucht nemt
Tot Sinte *Gommer*, dan den twist van ons vervremt
Die voorderen het werck van dese Guld' verheven
Die sal de suyver deught noch meerder eere gheven
Die rust onder haer dack, die wort met Lof ghespijst
Daerom beschermt dees wel, als u den *Eedt* vereyst:
Sullen met redens toom al *Martis* geyle klippen
(Gheokuleert met list) uyt alle rechten slippen,
Om soo door dit bedrijf te comen tot de vreucht
Met haer soo recht vervolgh, door den loon vande deught
Loont meer en meer t'gheloof aende deught comt vast stricken
Ende omgort met lof die op ons lanck quam micken.
De faem den Eyck beschrijft, want niet een mensch soo dof
Die ghenoech prijsen can sijnen vermaerden lof.

XVI

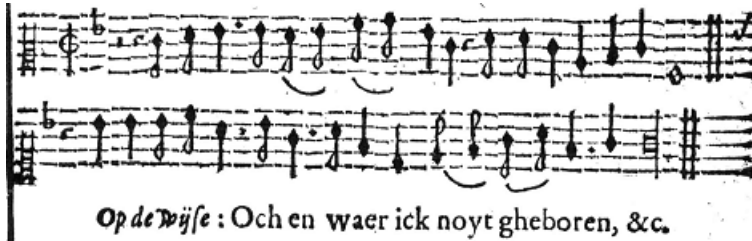
Leest dan *Pegasi* tocht, wilt nu den Eyck besproeyen
Op dat zy magh altijd in alle eeuwen groeyen.
Bemide broeders al! sijn deughden nu vercont
Galmt uyt sijn groote cracht ende te saem bemont
Soo sal u naer dees eer, t'gheluck met tackxkens croonen
Van Eeckels en Olijff, u weerdich hoeft verschoonen
Tot dat u siel het hert sal roepen tot de haer
Dus nemt dit saem in danck voor eenen Nieuwen Iaer.

CORNELIS DE BIE

VVaerheydt baert nijdt.

Het eerste deel

Nieuw-Liedeken,

Op de wijze: Och en waer ick noyt gheboren, &c.

ALS Phaebus in de Lenten
 Vand' *Nymphen* wert besocht
 Hebben haer Instrumenten
 De *Musen* daer ghebrocht.
 Waer *Pegasus* vloeyt
 En wort besproeyt
 Van't *Heliconsche* vocht.

Ops, Pallas, en Aurora,
 Die vlochten heel verheucht,
 Een Eycken crans met *Flora*
 Met blijfchap inde vreucht,
 Ende tot spijt
 Van haet en nijt,
 Verbreyden sijne deught.

Van die in liefde groeyen
 Crijght *Mars* nu eenen schroom,
 Om dat sy comen boeyen
 Den twist met redens toom,
 Want al sijn macht,
 Leyt nu versmacht,
 Onder den Eycken boom.

Hoort nu de *Nymphen* singhen
 Aenden *Parnassi* voet,
 En Eycken tacxken bringhen
 Voor die hem eer aendoet,
Pallas nu leeft,
Bellona beeft,
 En verliest haeren moet.

Princen wilt u dan pooghen
 Tot Godt die't al besiet,
 Met sijn alsierende ooghen
 Al wat op d'aerdt gheschiet,
 V nu verheucht,
 En groeyt in deucht
 Doet dat 'tgheloof ghebiet.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: Al hebben de Princen haeren wensch, &c.

ALs 't Hof der Goden vergadert was,
 Dat *Hypomenes* sou loopen ras,
 Heeft hem by *Iuno* verstout
 En dry Appels creegh van goudt.

Met *Athalanta* sijn leven waecht,
 Daer d'wereldt haer meer als deught behaeght,
 Want soo d'appels 't velt wierp in
 Gheschiedt terstont sijnen sin.

In't ghemoet dit iemandt overleyt,
 Vinden sal ghelijck hier wordt gheseyt,
 Dat den Mensch wordt licht berooft
 Die wellust voor deught ghelooft.

Doet open de kist van u ghedacht,
Ondersoeckt den sin die ghy verpacht,
Aen 's werelts schijn die uyt geckt
Ieder die sy tot haer treckt.

Als sy u wat geeft noch niet ghemeyn,
Hooft naer haer stem, loopt tot ondeughts breyn,
En seer licht den prijs verspelt,
Door de deught u voor-ghestelt.

Comter eenigh ondeughtd voor den dagh,
Diemen sonder sond' niet hooren magh,
T'ghene dat gheschreven staet
Daer toe treckt strax u ghelaet.

Ontboeyt u ghemoet, den gheest vermaeckt,
Wandelt inden Hoff daermen deughtd raect,
Blommen pluckt en groene cruyt
Waer de deughtd oneer uytsluyt.

V naer t'*Liersche* Hoff te saemen spoeyt,
Waer den claeren *Neth'* by d'Eycken vloeyt,
Waer door Sinte *Gommers* staff
De aerdt een Fonteyne gaff.

Waer door Sinte *Gommer* edel Helt,
Den Eyck t'leven kreegh eerst neerghevelt,
Die een slangh trock uyt den mont
Van een kindt, en bleef ghesont.

Princen, die wilt voeden uwen lust,
En den swaeren gheest eens wordt gheblust,
Comt dan hier sonder verwijt
En groeyt in liefde altijt.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Op de wijze: Nuict agreeable, &c.

COmt jonghe Ieughden // u verlusticht hier,
 En schept eens vreughden // inden Hoff van Lier,
 Maer wilt niet vluchten // tot een yders spijt
 D'onrijpe vruchten // door haet ende nijdt.

Veele *Poëten* // die veer sijn verspreyt
 Die niet en weten // de gheleghenthey,
 Hoe't dor werdt groeyende // siet desen Hoff
 Seer aerdigh bloeyende // beschrijft den loff.

Siet nu *Diana* // met vreughdt comt hier by
Ops en *Rosana* // met veel melody
 Sy plucken geurich // en rieckende cruyt,
Ialemum treurigh // sluyten sy daer uyt.

Hoort nu *Auterpe* „ seer soet singhen daer,
 Op de Luyd' Herpe // van *Apollo* klaer,
 By *Nethe* stroomen // waer de *Saters* al
 Geyt-voetigh comen // in het Liersche dal.

Daer Deycken groeyen // sietmen lustigh de
Naiaden spoeyen // met t'soetbletigh vee,
 De *Nymphen* springhen // uyt haer malsche lis
 Armvlechtigh singhen // hoort wat vreught daer is.

Daer Blommen brochten // maeckten eenen dans,
 Ende sy vlochten // eenen groenen Crans,
 Die nu *Rhethorica* „ te saemen bint
 Door-wroght van *Laura* „, met een groene lint.

De Eendrachs vrienden // verdoemen den haet
 Die socht t'ontbinden // veel twist ende quaet,
 Comen besetten // dit groen reyne landt
 Met eel *Iennetten* „, en Eeckels beplant.

*Princen verheven // die wilt voeden wel
 V hong-righ leven // met soet snaeren spel,
 Wilt nijdt versaecken // en in't Liersche Hoff,
 Comt u vermaecken // tot *Godts* meerder loff.*

Nieuw-Liedeken,

*Alwaer een Bruyloft is, gheschieden groote vreughden,
 Maer d'ongheregeltheydt is schuldt van veel ondeughden.*

Op de stemme: Laet Sion al u suchten, &c.

ALs ick my ginck vermaken,
 Soo quam ick te gheraken
 Daer ick veel blijschap sagh,
 Op eenen Kermis dagh
 Alwaer die Boeren staken,
 Met haer gheschildert vlagh,
 Naer rinck om het ghelagh.

Sy waeren vol van schrossen
 Van schieten en van brossen
 En werden soo ghestout
 Van 't neus treckende mout,
 Want Claes uyt de dry vossen
 Was dien dagh ghetrouwt,
 Met Stijntjen in het wout.

Den Bruygom wel besneden,
 Begost eerst uyt te treden,
 Te singhen overluyt
 Tot loff van sijne Bruyt,
 Die soo schoon was van leden,
 Datmer een viesse cluyt
 Haest soude spelen uyt.

Sy hielen op van schransen,
 En begonsten te dansen
 Voor aende deur op't straet,
 En songhen sonder maet,
 Onder twee Eycken Cransen,
 Alwaer dat niet misstaet
 Hoe ergh dat daer gaet.

Door alle dees ghenuchten
 'Tscheen 't hert uyt lijf te vluchten
 Van Grietjen met den bult,
 Die soo fray was ghehult,
 Ghelijckmen can beduchten
 'Thooft scheen met wint gevult

En songh als een die brult.

PRINCE.

Men siet het nu ghebeuren,
 Dat al de Dronckaers speuren
 Daer *Bachus* wort gheviert,
 Daermen raest ende tiert,
 Daermen niet spreeckt *van* treuren
 'Tleven onghemaniert
 Wordt soo naer d'hel ghestiert.

FINIS.

Nieuw-Liedeken, *Tot alle sangh-beminnende Maeghden.*

Op de wijze: Autre jour dedans Paris, &c.

GEestigh en rijckbaere jeught
 Nu *Pomona* vol van deught,
 Comt met *Ceres* vruchten,
 Om daer door de suchten
 De gramschap, en wellusts vreugt
 Met vlijt te vluchten.

Met het groen en reuckbar cruyt
 Dat van alle cant uyt spruyt,
 Goud'-blommen en Iennetten,
 Violieren en Filletten,
 Ruckt *Daphne* nu ter aerden uyt
 Op't hoofd comt setten.

Comt Maeghden aenden *Henxtebron*,
 By *Phoebum* ende *Amphion*,
 Die daer nu roerst sijn snaeren
 Verciert met groene blaed'ren,
 En by den rijcken *Helicon*
 Te saemen paeren.

Ghy soet, en uytgemunte schaer
 Comt hier altermael een-paer,
 Wilt nu u maeghde-palen
 Tot loff van *Musa* schalmen,
 Verbreyt *Timotheus* snaer,
 Diemen hoort galmen.

PRINCE.

Ghy pronck-peyrels cleyn en groot,
 Beglori-rijckt nu *Floras* schoot,
 Comt nu den nijdt verdrijven
 Wilt my u jonst toeschrijven,
 Sal uwe slave totter doot
 Dienstwilligh blijven.

FINIS.

Liedeken op den aenkomenden Winter.

Stemme: De Chiabotte, (oft) Hoe lanck o wreedden Godt der min, &c.

BOsch-goeykens met u *Nymphjens* vlucht,
 Want het gheboomt verliest nu sijne vrucht,

Den grijsen tijdt opent den dracyboom kouwt,
En al't ghewormt in d'aerde stouwt,
Want *Boreas* begint te rasen
En scheert het groen en comt af-blasen.

Den soeten Hoff seer mals ghelooff
Wort nu van sijnen wesens aert berooff,
De claere *Thetis*, bevrozen vliet
Aen al de voghels den sangh verbiedt,
Worden van reghen overwonnen
Seer dick bevrozen en gheronnen.

Lust-loosen *Pan* spoeyt na de hel,
Met u *Siringa* want u vingers spel,
En wordt nu niet meer ghehoort op-recht
Loopt nu by *Mulciber* voor knecht,
Want nu de kouw begint te nijpen,
Men hoort den krekkel niet meer pijpen.

De Son verdooft ende onciert
Van glans, nu haere koets niet meer en stiert,
Waer med' sy ons goudt-geeligh bestraelt
Oreadis schaer nederdaelt,
Den *Rhecus* is met druck beladen
Door't rijsen vande Eycke blaeden.

Den *Triton* van *Neptun* spriet-wijs,
Vol water biggelen nu ghestolt in ijs,
De Honich-rijcke Bie niet meer bekomt,
Den smitschen geur van het gheblomt,
En can niet meer sweven daer buyten
Soo lanck de Lent niet siet ontsluyten.

PRINCE.

Princen hoogh ende leegh van macht,
Aensiet nu eens de wonderbaere cracht
Van *Godt* den Heer, die voor 's menschen natuer

Can gheven sijn wensch op een uer,
Laet ons van hem met loff bekroonen
Ende altijdt veel eer bethoonen.

Liedeken,

*Door de grijse winters plaeghen,
Verdooft wort Caeres groene vrucht,
En door den gulden Phaebi waeghen,
Schept den mensch een nieuw ghenucht.*

Op de Stemme: Adieu beauté si charmente & si rare,

*D*En dorren vorst neer sijght,
En leste vonnis krijght
Van d'aencomende Lent,
Door sijn innigh torment.
Nu nijdich hem beschimt
Voor d'aerde crachteloos,
Die sy weer open vlimt,
En *Titans* gulde roos,
Beglinstert en beglimt.

Nu *Phoebus* nederdaelt
 En *Thetis* hoofd bestraelt,
 Het kleyn ghebeckt ghediert
 'Tghebladert wout doorswiert
 Bequickt en weder leeft
 En langs *Zephiri* pleyn
 Weer flichert ende sweeft.
 Naer *Narcissi* fonteyn
 Siet wat natuer haer geeft.

Siet hoe *Flora* borduert
 Haer maniel, ende vuert
 Met *Cloris* in haer hoff
 Een Eycken boom tot loff
 Der Groeyende alhier
 Want wonder door den Heer
 En haer *Patroons* bestier
 'Tdor wert groeyende weer
 By *Netha* binnen Lier.

Den soeten douw bestickt
Pomonas kleedt en lickt
Auroor verjaeght seer fel,
Morphei drooms ghequel.
Diaen haer stricken set,
Silvi de honden stilt,
Rosaen op 'tspoor wel let
 Betrippelt van het wilt,
 En spannen t'saem haer net.

De *Nymphen* constich-rijck
 Die croonen alghelijck
Parnassi ghulden hoofd
 Met tackkkens groen ghelooft
Apollo roert sijn Luyt

En *Musa* soetjens singht
Godt *Pan* net sijne fluyt
Ghekloven voetigh springht
Allen de vreught komt uyt.

PRINCE

De heel *Naiadens* schaer
Die singht met blijerschap daer
Onder het groen gheboomt
Alwaer *Pegasus* stroomt
Paris breeckt allen twist
Vlichten wy nu een crans
(Want vre den druck nu slist)
Laet maecken eenen dans
Sluyt droeheydt inde kist.

FINIS.

Vermaendicht tot alle Ghehoude.

*Die aenvalligh wilt verslaghen
'tGebroetsel vanden Zoyleft,
En de crachten wilt verjaghen
Vanden afgekeurden twist,
Sult met soetheyt die verwinnen
VVant dat ghy plaets geven wilt
Aen stilswijgentheyt, u sinnen,
De tweedracht wort alsdan vernilt.
In't tegendeel sietmen gebeuren
Daer veel vrienden sijn ghenoot,
Dat den twist daer na sal speuren
Ende haer fenijn verstroot,
Daer een Bruyloft wordt gehouden,
Daermen danst, eet ende drinckt,
Door oneerlijck aenschouwen
De siel onwetende versinckt.
Daer Venus wort opgetoghen
En yder een met schimp betaelt,
Veel ghesworen en gheloghen
Een ygelijckx ghebreck verhaelt.
D'een die spreeckt van veel te slorpen
Met een teughsjen dat hun krenckt,
Met een reys haer siel verworpen,
VVantmen niet eens op Godt denckt.*

*D'ander comt hem wel beroemen
 Van sijn quaet hy heeft ghedaen,
 En haer eyghen siel verdoemen
 Met dees weghen in te gaen.
 Onnutten cout, onnutte woorden
 Die het beste daer van spreeckt,
 Al het geen dat niet behoorden
 Daer toe meest het herte treckt.
 Siet dickwils in voller feesten
 Den eenen tot een anders spijt
 VVilt genoemt sijn daer den meesten
 VVaer gebaert wordt haet en nijdt,
 Siet maer aen de stomme dieren,
 Aenden hont en cat voor eerst
 Hoe sy onder tafel tieren,
 Om een brocxken vande feest;
 VVort iemant te naer gesproecken
 Dat hem niet veel schayen can,
 Sal terstont worden gevroken
 Dickwils door den thiensten man,
 VVilt iemant uyt vrintschap comen
 Onverdient wort daer vermoort,
 VVort van't leven soo benomen
 Eer hy eerst sijn woorden hoort:
 Maer als Fortuyn begint te draeyen,
 Den moorder stoot met haeren voet
 Moet sijn selfs met suchten paeyen
 En denckt niet op't vergoten bloet,
 Begint sijn clacht te laten hooren
 En sijn straffe haest verhaelt*

*En denckt niet eens wat hy te voren
 Heeft ghedaen, dat wort betaelt.
 Voorwaer niet beter can toe wenten
 Sulcken dingen grof en groot,
 Dan vergiftighe Serpentes
 Die malkanderen bijten doot:
 VWant als 't manneken fenijnen
 In het giftich wijfken stort
 Sietmen stracx dat t'hoofd met pijnen
 Van't wijfken afgebeten wort.
 VVonder saeck sietmen gebeuren
 Die om't quaet de beest bethoont
 De jong daer na den buyck verscheuren
 Van haer Moer, en wort geloont.
 VVilt u spieg'len aende beesten
 Ghehoude Vrouwen ende Mans,
 Als ghy gaet naer Bruyloft feesten,
 Oft met blijdschap tot den dans
 Dat ghy noot laet tweedracht bringen
 Haer verderffelijck fenijn
 Laet noot in u herte dringhen
 VVilt met maeten vrolijck sijn
 Laet noot uyt uwen mont hooren
 Eenich woort dat iemant raeckt
 Daer hem iemant in can stooren,
 VVaer door wort sijn eer gekraeckt.
 VVilt geen sonden dan ontbinden,
 Schouwt die wel, u siele spijs
 Sult daer na oock seker vinden
 Dat u siel als dan vereyscht.*

Waerheyt baert Nijdt.

Vermaen-Dicht tot alle Iongh-mans.

*Iongmans die in Venus klippen,
 Sijt verstelt, en schier verdrinckt,
 Maeckt dat gy haer siet t'ontslippen
 Eer dat ghy ten grond-waert sinckt.
 Malle woorden, malle sinnen
 Maecken dat worden ghebrockt
 Veel allenden, daer van binnen
 Liefde door Cupido stockt.
 Die niet weten, de secreten
 Vande liefde, wat sy is,
 Haer aes eten, en becreten,
 Loopen sonder laefenis.
 Die u sinnen, laet van binnen
 Draeyen als een spinne-wiel,
 Door het minnen, om te winnen
 t'Hert van uwe tweede siel,
 Minne-trecksjens, minne-vruchtjens
 Minne-spel, minne-vreucht
 Minne-geckskens, minne-suchtjens,
 Mins gequel is gheene deught.
 Minne-woorden, minne-voncckens,
 Die de Ionghman storten uyt,*

Met veel soete minne-lonckskens,
 Om te hebben eene Bruyt.
 Die in d'eerste liefde sticken,
 Soet dunckt haer de minne feest:
 En veel quellingen op quicken
 Als te laet is claegen meest,
 Die soo menich Lieken singhen
 En met dansen u vermaeckt,
 Die u tot veel oneer bringhen,
 En de ziel in onrust raeckt.
 Daer met spelen, hier met bancken
 Het vlees veele sonden stort
 Door de valsche minne-rancken
 Dickwils een Maeght bedroghen wordt.
 Sietmen 't niet dickwils geschieden
 Daermen danst, daer rijst veel quaet,
 Daerom wilt dees plaetsen vlieden,
 VWant het dochters seer misstaet.
 Die met veel onnutte zeden
 Loopen in het duyvels-wiel,
 Aen wie, sy door oncuysche reden
 Eylaes! vercoopen haere ziel.
 VVilt ghy Ionghmans u begeven
 Tot het Houwelijckx ghebodt
 Siet dat ghy eerst weet te leven
 En met gheene Maeghden spot.
 Heeft u Godt den Heer geschapen
 Tot het Houwelijckx voor beldt
 VVilt daer uyt geen ondeught rapen,

*Want Godt heeft het ingesteldt.
Iongmans die zijt vol onlusten
En wordt van u lief verdruckt,
Comt in desen Hoff wat rusten
En de beste blommen pluckt.
Want de min is als een plaester
Die u brengt in veel verdriet,
Is een geyle ramp vergaertster
Laet u dan verblinden niet.*

Waerheydt baert Nijdt.

Het tweede deel.

In-houdende verscheyde Mey-Liedekens.

*Die sijn volnoegingh heeft, in dit cort-jaerich leven,
Die en sal nimmermeer de ruste dan begeven.*

Nieuw Liedeken,

Op de wijze: Lestmael als de gulde Son, &c.

*Die met lust sijn schuyt-plaets bouwt,
In het wout,
Wordt naer wensch van rust besloten,
En sorgheloos daer Schaepkens houwt,
Ende stouwt,
Wordt met veel vreughden overgoten.*

Die vande min treckt sijn ghedacht,
Ende tracht,
Hem aende eenicheydt te binden,
Haest smaecken sal de groote kracht,
Ende macht,
Vande rust, die daer is te vinden.

Godt die het al gheschapen heeft,
Watter leeft,
En al wat datmen oock can wenschen
'Tghevogelt dat daer vlieght en sweeft,
Godt ons gheeft,
En dat tot voetsel vande menschen.

Die Geytkens die seer wit gbehaert,
En ghebaert
Haer voetsel soecken in de weyden:
Die dertel springhen inden aerdt,

En ghepaert,
Daer wil mijn Lammers by gaen leyden.

PRINCE.

Ick gaen eens sien, ick ben in pijn,
Ofte mijn,
Schaepjens inde klaver velden,
Noch t'samen daer al by een sijn,
Aende pleyn
Ghelijck ick met *Aurora* telden.

FINIS.

Mey-Liedeken,***Op de stemme: O Heyders al soetjens en sonder ghetier, &c.***

Wanneer dat *Caeres* haer groene cleet uytspreyt,
En over d'aerde leyt,
Wordt *Eolus* verdooft,
En *Boreas* berooft
Van sijnen wesens aert,
Die ons veel sorghen baert,
Die't smenschen rust met sijn ghehuyl besmaert.

Pictura noynt brocht een vrucht op het pincel,
Met haer aerdigh pinceel,
Die soo naer conste leeft,
Als ons de aerde geeft,
Want siet hoe wonderbaer,
Dat den al ghever daer,
Schept voor de menschen nootdruft op een Iaer.

De velden, en weyden, met groene ghewas,
Van't lanck ghehaerde gras:
Die locken al't ghediert,
Dat door de Bosschen swiert,
Vyt't dicht doorvlochten hout,
Naer 't coel belommert wout
Seer wit bepeirelt ende nat bedouwt.

Den mensch die door *Zephyri* soeten wint,
Sijne vercoelingh vint,
Sal smorghens vroegh opstaen
Om naer de lacht te gaen,
Daer 't wilt leyt stil en spelt,
Blijft inde lacht ver stelt
Denckt eens wat vreucht dat ons Natuer uytbelt.

PRINCE.

Den Wijngaert seer lieffelijck die staet en bloeyt,
Al watmen siet het groeyt,

De aerde wordt door naeyt,
Door ploeght ende besaeyt,
Door desen sotten tijdt,
O mensch u nu verblijdt,
En siet dat ghy in liefde groeydt altijdt.

FINIS.

*Eer dat de claere son had' haeren ronden loop,
Ghelijck de vlogghe pen seer rijpelijk uyt beldt,
Soo was het altemael ghestelt in eenen hoop,
Oft: Chaos, naer het schrift van Naso wijt vermelt.
Soo is door Godt alleen, door sijne wonder cracht,
Gheschapen son, en maen, vier, loecht, water en aert,
Van slijck ghemaect den mensch onsloten dagh en nacht
Tot voetsel van ons al, als de Schriftuer verclaert.*

Mey-Liedeken,

Stemme: Amynte de qui la beaute, &c.

Siet den *Dryades* blooten kop
 Wort vande groene Lenten
 Nu besproeyt met wasbaer sop
 Ende spannen haer Tenten,
 Hoort nu den soeten vogels treck
 Die wordt ghedrongen uyt den beck.

Den Mey is nu in sijnen fleur
 Wilt met *Lyaeus* drincken
 Den kouden vorst die is nu deur
 Laet den droeven moet sincken,
 Siet hoe dat bloeyt den lauwerier
 Den *Eycken boom* en *Violier*.

Siet hoe dat wort d'edel *Ieunet*
 By haere rijpe dichters
 In eer ende staet gheset
 Van haet en nijt bevichters
 Vande *Ongheleerde* ghenaemt
 Die blijven *uyt Ionsten versaemt*.

Nu wort verweckt den Nachtegael
 Vande ghevrichte *Laura*
 Vyt sijn schoon en groene sael
 Door de blomrijcke *Aura*
 Om daer-door d'overgroote deucht,

Te mellen inde Meysche vreucht

PRINCE.

Amarillis comt u nu spoeyt

Met *phillis* om te singhen

Onder den Eycken die nu groeyt

Wilt nu seer vrolijck springhen,

Comt herders hier te saem te bert

En singht hoe *T'Dor groeyende wert.*

FINIS.

Liedeken

Op de stemme: Schoon van leden,, hups van seden, &c.

Schoone *Flora* // klaer *Aurora* vanden dach

Die de witte *Diaen* verjaeght

En aen *Cloris* ende *Floris* met verdrach

Ghy altijd seer wel hebt behaeght.

Die haer naer *Napos* doet met rust

Vlijtigh stijghen // om te krijghen

Het gheen het herte lust.

T'ghediert siet loopen // daer met hoopen lustighdrielt
 En vraetende inden weyden leydt
 Men hoordt rasen // trompen blasen om het wildt,
 Te bespeuren met behendigheydt,
 De voghels sweven door de Loeght
 By de *Napeen* „, schoon van leen
 Soecken haere water voeght.

PRINCE.

Met een moesel // by sijn poesel *Coridon*
 Sit en spelt aenden claeren *Nethae* stroom
 En *Philander* „, met *Leander* voor de son,
 Sijn belommert onder den *Eycken boom*
 Haer schaepkens sijn in het groen ghewas
 Sy haer spoeden, // om te voeden
 Naer het groen gheclavert gras.

FINIS.

Mey-Liedeken,

Op de wijze: Phylis ne veut tu pas &c.

*Als Aestas sluyten sou de grijse winters daghen
Soo heeft begonst // Poësis te onthechten
De edel Const
Verspreyt in Opis rijke landt,*

Croon-draeghster van't verstandt
 Heeft den *Nijdt* verslaghen
 Dat door *Momi* claghen
 En besoust met schant.

Pallas seer reden-rijck begonst veel sanck te dichten
 Op *Phaebi* Luyt, alwaer *Siringa* quam
 Met haere fluyt,
 Alwaer terstont de vreught ontsloot
 Vande *Nymphen* kleyn en groot,
 Die het groen besichten
 Om een krans te vlichten
 Voor *Poësis* hoot.

PRINCE.

Liefde vereyst nu vreught ende verjaeght de suchten,
 Met schant bevleckt // den afgunstighen *Nijt*
 Met haet bedeckt.

In deughden, met vreughden nu groeyt
 Ende te saemen spoeyt
 Naer *Palladis* vruchten
 Ende met ghenuchten,
 Haere Const besproeyt.

Nieuw-Mey-Liedeken,

*Mopsus sit in het groen met Caelia verheught,
 Om door medoogentheyte te comen tot sijn vreught.*

Stemme: La Chiabotte.

*AEnhoort het Nachtegaels gheschey
 Mijn liefste! om dat den bestraelden Mey
 Ons als nu lockt naer ghene groene pleyn,
 Alwaer Coeldaevrigh de boomen sijn,
 Ende waer seer veel heyls uytbraeck*

Dat ons te samen hier blij-hertich maeckt,
Comt *Caelia* want den sin daer naer haeckt.

Gheen Schilder sou met sijn pinceel
Vytmaelen dit groen aertsche preeel,
Siet maer de haeskens tusschen den brem
Leeuwerckers, Musschen met een soete stem,
Koeckoecken, Exters, en platneuse dier,
Hoppen, Roetaerts, Rammen, den Stier,
Springhen en schreeuwen met een groot ghetier.

PRINCE.

Al het ghediert heeft sijnen wil,
Laet ons dan oock liefste soet ende stil
Vermeyen by de claer *Napeen* kruyck
Onder de groen *Pomonas* huyck,
Die sy voor ons jonstich heeft uyt-gerijckt
Ghelijck het aenden Mey nu blijktt
Aldersoetste Lief van my niet wijckt.

Nieuw-Mey-Liedeken,

Liefde baert rust,, als wort gheblust,, den hertens lust.

Stemme: Bien que tout veoir ma peine, &c.

O Smaeck-lustighe *Laura*,
 Strael-rijcke *Aura*,
 Die d'aerdt doorspiert,
 En aerdich *Cloris* hoeft verciert
 Met Mals en reuckbaer cruyt,
 T'ghene voor ons mildelijcken uytspuyt,
 En boven d'aerde swiert.

De cleyne Biekens sweven,
 De blommen beven
 Door't coel gheblaes,
 't gevogelt doorfliggert het gras,
 Sijn aes soeckt Suyd' en West,
 Voor het graegh ghekip inden cleynen nest,
 Doorsweeft het groen ghewas.

d'Napeën en Naiaden
 Nu swaddrich baden
 Inde claer vliet,
 Tusschen t'lanck haerich rouwe riet,
 Daer wraecksæm toorns felheyt

In *Lethes* diepen vloet verborghen leyt,
Elck een naer blijdschap siet.

PRINCE.

Laet ons den *Nijdt* bevechten
En vreucht uyt-rechten,
Den Peys verlenght,
Daer deucht met ghenucht wort ghemenght,
Roept *Numa*, wiens Wet:
Heeft *Roomen* in rust ende vrede gheset,
Die sy ons mede brengt.

FINIS.

*Den Mey die comt den mensch tot veel ghenucht verwecken,
Maer groote liberteyt hem can tot sonden trecken.
Gelegentheyd maeckt roof, den dranck brengt groot geschil
t'Peert los, en ongetoomt, dat loopt al waer het wil.
t'Is inde groene Lent, t'begint seer vroegh te daeghen,
Men siet niet veel meer naer Godts dienaers woorden vraghen.
de Ionckheyt loopt ten dans, men tiert, men swiert, men braeck,
Worden van joncks af aen soo letter-wijs ghemaect.*

Nieuw-Mey-Liedeken,

*Vrijft u jeuckrighe oor ghy leer-ghierighe jeught,
 Opent den Blomhof eens de oorsaeck van veel vreught,
 Allen sijn Meys ghesangh den droeven gheest verlicht
 VVant daer Venus vvat malt vvordt door de deught gesticht.*

Op de wijze: Ballette Africa, &c.

*GHelijck Adoon den vlucht nam,
 Door het schaer-tandighe swijns nae-sporen,
 Om wie Venus haer seer gram
 Quetsten inden witten Roosen-doren.
 Soo oock dunckt aen my,
 Ach dat ick als sy
 Ben tot een ongheluck gheboren.*

Echo! suster vande locht,
Die naer mijne droeve stem comt taelen,
Als ick by u mijn rust socht
Weenden met my berghen ende daelen,
Liefde brengt in pijn,
Die van haer lief sijn,
Schoone *Nymph* wilt my met jonst bestraelen.

Den Mey veele vreucht med' bringht,
Als den mensch eens heeft sijn rust ghevonden,
Het cruyt uyt *Ops* boesem dringht,
Wie can Godts miltheyt ghenoech bemonden,
Den mensch rust ontbreckt,
Als de Liefde geckt,
Daer't herte wordt van min geschonden.

Titan uyt-spant sijne huyck,
De water-aders claerelijck stroomen,

En by *Nethes* water-cruyck,
 Groeyende staen al de geeve boomen
Marsyas soet spelt,
Diana oock telt,
 Haer honden ind' jacht sonder schroomen.

De silveren Maen op staet,
 Men siet t'wilt door't drillen heel verswacken,
 En vroegh inden daegheraet,
 Comt van sijn Iongh door de dichte tacken,
 Comt dan naer de jacht,
 En het hert verwacht,
 Speurt het naer met u losse bracken.

PRINCE.

Die maer eens ghesoghen heeft
 De soete en valsche *Venus* borsten,
 Die sy aen haer Minnaers gheeft,

Moet altijd knabbelen sorghen korsten,
 Soo dat de flouw' Min,
 Roofter vanden sin,
 Haest doet de eerste liefde roesten.

Nieuw-Liedeken,

*Den blooden minnaer wordt van wanhop: overspronghen
 Als liefde in het hert met onrust is ghedronghen,
 VWant door sijn bleecke vrees, en svvaeren achterducht
 Vervveekt vwordt tot veel quaet en doodelijck ghesucht.*

Stemme: Phylis vous sçaez bien que ie suis vostre amant.

CRoon-draechster vande deught,
 Die in't coel-davrich wout,
 Beglanst met heyl en vreught
 V soete woon-plaets hout,

Beschelt uwen wil met ongebonden rusten,
Den sin bespringht den gheest met veel gewenste lusten.

O wispeltuerigh kindt,
Seer onversaeft en stout,
Een die my weder mindt,
Door u my teghen-hout,
De machteloose vrees, door u sorghvuldigh tieren,
Die den getoomden wil comt tot begeerten stieren.

O doove eenigheydt
Ooghloos sonder ghetreur,
Gheeft my de soetigheydt,
Van uwe rechte spur,
Maeckt soetheyds cabel los die in u leyt verborghen,
Dat ick hergieten magh al mijn verstroyde sorghe.

Hert-winster van mijn siel
Ontknoopt eens u ghedacht,

Op wie mijn sin soo viel
Eer ick u lijden bracht,
Heyr-knouwt toch u ghemoet, toetst de onstelde sinnen,
Eer my de dootd geringh roept in haer kolcken binnen.

PRINCE.

Liefste u niet ontstelt,
Dringht Liefde door't ghesucht,
Haer sterckheydt en ghewelt
Staeckt uwen achter-ducht,
Want d'aenstaende gheluck begint nu te ontsteken,
De fackel van haer jonst verlaet u swaer ghebreken.

FINIS.

*Staet! Leser, weynigh stil, en hoort na Nasos segghen,
Die in sijn sesde boeck heeft ons willen uyt-legghen,
Hoe dat Hiagus soon: Marsyas was verblijdt,
Als hy Minaruas fluyt tot Phaebi trots en spijt
Ghevonden had op straet, waer door verdreef veel sorghen,
Maer wist niet t'ongheluck dat daer in was verborghen,
Nochtans woud' boven al verheffen 't vingers spel,
Maer door de oordeels cracht verloor sijn Saters vel.
'Tis als't met Midas was, rijck ende bot gheboren,
Die door sijn vonnis creegh twee langhe Esels ooren,
Wiens vonnis d'eere gaf aen Paris verworpen fluyt.
Ende uyt bottigheyt verfoeyden Phaebi Luyt.
Hoe veel en vintmer niet die hun selven verheffen
En willen ieder een in consten overtreffen,*

*Verbreyden haeren naem, beroemen hunne macht
En ieder wie het sy van haer wordt stedts veracht.
Die prijst sijn eyghen werck een ander sal uyt-gecken,
Beter Marsyas huyt souw' men hem over-trecken,
Den vyandt vande Const, den onwetenden is
Want daer spel wordt ghehoort, comt niet sijn groetenis.
Hoe veel en sietmer niet met Esels ooren loopen
Die aende werelt een cap voor haer tonghe coopen,
Die haere bottigheydt nu setten op den toogh,
En sien een ieder een, een splinter in haer oogh,
Hoe menigh bot ghesel, die geeren wordt ghepresen,
En wordt van achter na met vingers soo ghewesen,
Daedalus die niet en woud' sijn Vaders leer verstaen,
Werdt door de heete strael van Titan neer gheslaen.*

*Berispers, clappers, en lanterens vol ghebreken,
Waer in dat qualijck is een keersse in ontsteken,
Sullen door hooverdij, berispen en versmaen,
En beter werdt hun een geel sots-cap aen ghedaen.
Want is't const van Schilderij van wel door-trocken leden
Van haer wordt licht veracht door vuyl en botte reden
Soo datmen daghelijcks siet, niet eenen in sijn pracht,
Voor d'ander wijcken wil, moet beter sijn gheacht.*

FINIS.

VVaerheyt baert Nijdt.

Het derde deel.

Verciert met aenghename Minne-Liedekens.

Minne-Clacht Refereyn-Wijs

Daer't herte is van min gheraecht

Daer wordt seer groot verdriet ghesmaecht.

Clacht-Liedeken,

Stemme: O! Nederlandt idoon, (oft) Noch weet ick een Casteel.

*Als wordt de Siel bedauwt
Met vonckskens van het minnen,
Dan wordt het hert benauwt
Door veel onruste sinnen,
En saeyt in sijn ghemoet,
Veel druck en teghenspoet,
En sich selfs veel onrust aendoet.*

*Heeft my het ongheluck tot sijne slaef vercoren,
Soo ben ick dan in een quaede planeet gheboren:
Beschaeven can ick niet hier door mijn droef gedacht
Met reden van gedult, maer mengel met veel clacht,
Mijne gevreesde tongh bedeckt met duysent suchten
En can door mijn ellent dees feyten niet ontvluchten,
In mijn litmaten, schijnt, staet mijne clacht geschroeft
Door medelijden van mijn tonge seer bedroeft:
De ooghen nat betraent en connen 't niet verdraghen
Soo dat de handen haer door medelijden vaghen,
T'heel lichaem is onstelt, gedurich klopt het hert
Om dat het niet en weet de oorsaeck van dees smert,
Liefde het hert verwint, om dat het is bestreken
Met den steen der begheert, dat eene maeght doet breken,*

*Die daer den sleutel heeft van mijn gesucht alleen
 En wilt niet open doen Regente van't gheween,
 Rust-breeckster van mijn sin, stief-moeder van mijn vreughden
 Het stallight van mijn hert, beletster van mijn deughden
 Waer door ick quam in pijn, vvaer door ick wert verkocht
 Verhalen moet ick, hoe't verdriet my heeft besocht.*

2.

ONlanckx ghenoodt ick was
 Van *Venus*, door een wichtjen
 Dat daer seer wel te pas
 Speelden met een cleyn schichtjen
 Soo my in't droomen dacht
 Door *Morphaei* soete cracht
 Waer dat ick diep lagh in versmacht.

*Het droomen is bedrogh soo seytmen alle daghen
 Om datse vinden niet dat sy voor ooghen saghen,
 Ick heb het wel beooght, ick heb het wel bespiet
 Want soo ick droomden eens, bevin, dat't soo geschiet
 My docht eens dat ick moest alle genucht genieten
 Want ick een tafel sagh met lusten overgieten
 De jonst en het geluck die dienden my daer veur
 Maer t'ongeluck eylaes! my wachten aen de deur
 Waer van ick niet en wist, Venus die quam my geven
 Haer borsten, en soo't scheen, my schenckten een nieuw leven.
 Cupido heeft my daer met eenen schicht geraeckt
 Waer van ick eerst daer naer hebbe de pijn gesmaeckt.
 Ick sagh op t tafel staen van alderley gerechten
 En achter naer hoor ick Fortuyn en Ionste vechten,
 Eylaes! het scheen dat daer verscheen Iouis paleys*

*Alwaer ick kreegh terstent na mijnen wil en eys
Den nijt ende Fortuyn die spanden flux te saemen
Waerom Ionst en geluck terstont de vluchte naemen,
Waerdoor ick quam in pijn, waer door ick wert vercocht
Verhaelen sal ick hoe't verdriet my heeft besocht.*

3.

*NAer dat ick was ontwaeckt
Begonst ick te verschroomen
Want ick voelden gheraecht
Mijn hert na dese droomen
Met de min vol ghesucht
Tot een die voor my vlucht
Ende baert my veel onghenucht.*

*Voorwaer in desen droom veel vreught ende genuchten
In't eerst quaemen my by, en deden droefheyt vluchten,*

*Alwaer na mijn gepeys ick veele vreught vernam
Ia dat den hemel selff by ons vol blijfchap quam,
Daer na draeyden Fortuyn die ons quam heel bekommeren
Die daer met het verdriet ons tafel quam belommeren.
Den droom heeft my geleert, want eerst soo ick quam, daer
Mijn liefste sat en songh, 't geluck my gunstigh waer
En gaf my soete loos, dat ick haer scheen te krijgen
Ten lesten door een tongh moeste de liefde wijgen
Maeckten my Sisiphus, veel schimpen ick genoodt
En sy onnoosel daer genaedens deur toesloot
Die stont in mijn gedacht, geetst in mijne oogen
Die groeyden in mijn hert die quam den nijdt verdroogen
Vyt blaest de fackel nu van haer rechtveerdigheyt
En sluyt het koffer vast van haer bermhertigheyt.
Mijnen gebonden wil besoust met druck van binnen*

*Herschildert, en hersluyt haer saechmoedighe sinnen
 Waer door ick quam in pijn, waer door ick werdt vercocht
 Verhaelen sal ick hoe't verdriet my heeft besocht.*

4.

O! liefde vol ghequel
 Vol druckelijcke pijnen
 O! suer en bitter spel
 O! schotels vol fenijnen
 Die ick in't droomen sagh
 Als ick nu eten magh
 O! dier, hert en bitter ghelagh.

*Claech ick mijn lief mijn quael, aenschouw ick haer met oogen
 Sy en wilt naer haer slaef tot weder jonst niet poogen
 Mijn pijn, mijn bange sucht, mijn diep- door knaeghde smert*

*Beproeft ende wijst uyt den toetssteen ban mijn hert
Mijn liefde die ick voel beneffens mijne quaelen
Waer t datse Fama wist, en yder sou verhaelen
Cupido heeft my met een schicht van gout geraeckt
Mijn lief van't loot gequetst, vlucht, daer mijn hert naer haeckt
Welck dat gedurichlijck van liefde wordt geschonden
Als werdt het cleyne kint van Atamas verslonden.
Adieu dan sotte min, dool-hoff vol ongeluck
Een helle vol ellent, een kyl vol pijn en druck
Die d'offgematte hert comt vol swaer sorghen hechten
Den halffdooden sin met haet en Nijt bevechten
Adieu dan liefste lief mijn soetste tooverers
Adieu schult van mijn pijn Adieu straffe meesters.*

5.

Als heeft de bleecke hant
 Vande schrael doot ontbonden
 Mijn levens sprocken bandt
 En my naer t'graff ghesonden
 Liefste peyst dan op my
 Ende denckt niet dat ghy
 Van desen wegh sult slaghen vrij.

*Den Sphara vanden sin, van mijn beroertenissen
 Die moet ick tegen danck, onwilligh willigh missen
 Sy wiens schoonheyts heeft berooft mijn ruste stil
 Maeckt strafheys cnoope los en daer med' bint den wil.
 Ick die dees claere son langhen tijt heb bestreden
 Hout nu eylaes! den toom van mijn geregeltheden*

*Fortuna en geluck sijn cloppend' aen haer deur
Maer sy niet opendoet, en toont haer geen faueur.
Wil ick my tot den doot door mijne hant begeven?
Wil ick als Aïax ded' benemen my het leven?
Nochtans liever ick had dat sy scheyden mijn siel
Van t'lichaem ofte dat haeren sin op my viel.
Nu wel my naerd' de doot die ick niet en can mijen
Nu my hier geenen troost tot voordeel can gedijen
Moet ick nu tegen danck mijn liefste laeten dan?
Moet ick dan sijn de schets van een verloren man?
Adieu mijn liefste dan, wilt op my niet meer dencken
Voor dat de doot my sal naer mijne plaetse wencken
Peyst dan op mijne siel, niet op mijn dor ghebeent
En d'affghekeurde vleesch dat God my hadt geleent.*

Samen-ghesangh,

*Die eene maecht schant vlect met afbreuck van haer eer
En blijft noynt onghestraft ten lesten vanden Heer.*

Op de stemme: Eenen Ioncker eel gheboren, &c.***Ionckman.***

Schoon lief wanneer salt eens wesen.
Dat ghy die u slaeve is,
Van pijnen sult genesen,
Oft sult lesen sijn vonnis:
Want u verstant mijne sinnen
Doet van binnen (door u schoont)
Branden, en ghy my niet loont.

Dochter.

Ionghman u clagen en suchten
 En u duchten is om niet
 Wacht u eer dat ick sal vluchten
 V onghenuchten en verdriet
 Ghy moet voor my een ander kiezen.
 En my verliesen, u vier blust.
 Want het houwen my niet lust.

Ionckman.

Wilt ghy my nu soo sien sterven
 En doen erven veele smert
 Isser dan geen troost te werven
 Noch door kerven comt mijn hert
 Door pijn, verdwijn toont my u ghelaet.
 En laet my ontdooden nu
 Het bevrozen hert van u.

Dochter

K'en heb *Hymeneus* banden
 Met *Veneris* handen niet
 V doen binden, en doen branden
 Tot my, door het mins verdriet
 Wilt u woorden soo niet cleeden
 Met veel eeden valsch vermaeckt
 Want de waerheyt die is naeckt.

Ionckman.

Ick ben als een *Salamander*
 Die altijd brandt in het vier,
 Wilt ghy kiezen dan een ander
 Soo verdwijn tot asschen schier
 Stoort u niet, hoort my eens spreken,
 Wilt niet wreken op my yet
 V arme slave eens aen siet.

Dochter.

Moet een dochter haer dan voeghen
 Naer den sin van een Ionckman!
 Dat is teghen mijn vernoeghen
 Ick en houwe daer niet van
 Gaet, en waecht, sult wel een vinden.
 En ontbinden uwen bant
 Vanden heeten minnen brant.

Ionckman.

Wilt my: die my hebt bestreden
 Eens aenspreken, en aenhoort:
 K'en meyn u niet, maer t'is reden
 Dat m'een Ionckman soo niet moordt.
 Met veel schimp, en weder seggen
 Te leggghen my uyt u ghemoedt
 Ende veel onrust aendoet.

Dochter.

Ghy sijt volle loose treken
 Die daer steken inden sin,
 Ick weet wel, ghy sult noch spreken.
 Veel ghebreken naer dees min
 Daerom ghy en sult door u ghecken.
 Noot bedecken mijn ghedacht
 Soo en wort ick niet uytgelacht.

Ionckman.

Ioffvrouw wil my excuseren
 V verneren eens tot my
 Want t'is allen mijn begheeren
 Niemant my behaeght als ghy
 Wat isser looser inden bossen

Als de vossen, maer als ick
 Loopen dickwils inden strick

Dochter.

Ick en wil u niet meer hooren
 My stooren in u ghesegh
 Wilt een ander lief-nae-sporen
 T'is tijdt ick moet van u wech
 Daerom en wilt niet meer comen
 Want gheen goet vernemen sult
 Die mijnen naem met schandt vervult.

FINIS.

Minne-Liedeken, *Tusschen Caeledon en Amarillis.*

Stemme: Siet Iudas comt ghegaen, &c.

Caeledon.

HOe lanck sal ick noch sijn
 In dese sware pijn
 Door dien graeghen schicht
 Van het onvluchbaer wicht
 Lief my niet vlucht
 Eerst hoort mijn ghesucht
 Anders terstondt de bleecke doot
 Haelt my in haeren boot.

Amarillis.

Swijght hier van *Caeledon*
 Want nu de gulde son
 Verliest haer straelen siet
 Ick magh hier toeven niet
 mijn lammers woest
 Wachten aende boest
 Ick moet gaen stouwen naer den stal
 T'licht ons haet laeten sal.

Caledon.

Rust-gheeftster van mijn hert
 Aenschout eens mijne smert
 Met u beglanste oogh
 Voor u my nederboogh
 Soo lanck ghy leeft
Phaebus niet heeft
 Aen u, Want daer u wesen is
 En comt geen duysternis.

Amarillis.

Ick bid u sijt gherust
 Want my dit niet en lust
 Verloren heb een ree
 Van mijn ghevolde vee
 V togh wech spoeyt
 En doet gheen moeyt
 Ghy aen my nu de son toeschrijft

Die niet eens stil en blijft.

Caeledon.

Can dan mijn clachte niet
 Verwinnen dit verdriet
 Om dat ghy staedich wijckt
 Van my, als het nu blijckt
 Soo segh ick u
 Schoon lief adieu
 Ick gaen naer t'graf o claere son
 Beclaeght dan *Caeledon*.

FINIS.

Minne-Liedeken,

*Een minnaar troosteloos die steeds gaet onghemint
 Hoort hy niet uaea wanhop alle verdriet verwint.*

***Tusschen Camillus en Nympha, Op de wijze: Och waer mijn borse eens wel
 versien, (oft) (Divin suyect des mes Langueurs) &c.***

Camillus.

Schoon lief niet langher mijnen sin
 Ghetoomt can houden door *Veneris* min,

Die mijne siel door rijst met bitter-smert
En verscheurt mijn hert
'Ken can't verswijghen niet
Al ist de schaemte my sulckx verbiedt
Want ick wordt bespronghen
Ende ghedwonghen
Van *Cupido* siedt!

Nympha.

Wordt u jonck hert om my door-kerft
Door my alleen veel swaere suchten erft
Paeydt uwen druck, ghy hebt in u ghedacht
Daer ick oock na tracht
V ooghen voor my soo niet blindt.
Laet swereldt, soo ben ick oock ghesindt
Laet seker u sinnen.
V selfs verwinnen
Want t'hert niet en mindt.

Camillus.

Wat weder-spraeck is dit, ick vrees
 De doot af-snijden sal mijns levens pees
 Want dat ghy u vertreckt uyt' swerels hoff
 Ick verdwijn als stoff
 Ghy vonnist my hier stil
 En ach mijn smerdt, boeydt den ghewensten wil
 T'sal by u haest blijcken
 Hoe ick sal wijcken
 Voor dese gril.

Nympha.

Ten sijn geen grillen datmen eyst
 T'gheen, daer saligh wordt med' de siel ghespijst
 Den wil heeft mijnen sin als nu ontknoopt
 En naer de deught loopt.
 Godts woonplaets aenstoot draeght
 Vande kloeckste wordt daghelijckx ghevraeght

Soo wil my begheven
In rust te leven
Daer mijn hert na jaeght.

Camillus.

Hoe dweept ghy, o Goddelijck beldt
Mijn siels pereel die met mijn sinnen speelt
Mijn banghe sucht als yser aen magneet
Bint ghy aen veel leet
Mijn pijn u toch beweeght
Mijn traenen eens door medelijden veeght
Wilt mijn lijden eynden
My niet wegh seynden
V tot spraeck verleeght.

Nympha.

Mijn ghedacht pijnicht uwe list
Ick ben te jonck, swijght en u clachte sist
Ghy koestert mijn ghemoet, en overmant

T'verborghen verstant
V woorden toch bedeckt
Want dit noot comen tot goet effect
Noot Ionckman sijn ooghen
Naer my quam pooghen
Met my niet en geckt.

Camillus.

Een sinneloos dier blint en stom
Sout sijn, die niet pluckten de schoonste blom
Vyt een hoff, als't hem ghebeuren mocht
De selve niet en brocht,
Liefste u schoon ghelaet
In mijn siel gheetst en ghewortelt staet
Wederjonst en leven
Wilt aen my gheven
Tot troost en baet.

Nympha.

Verblint toch eens u sot ghepeys
Want noynt en sal ghebeuren uwen eys
Deylt niet u jaeren met sucht in tween
Dat om my alleen
Want hoe de swacke liefde eer
Beghint, hoe sy daer na groeyt meer en meer
Wilt u dan met lusten
Stellen in rusten
En comt niet meer weer.

Camillus.

O weerde siel my toch verlicht
Want ghy sijt, wiens helglansich ghesicht
Is als een son, en maeghdelijcke spraeck
Is mijn siels vermaeck:
Sijt daer mij hert naer haect
Met achterdencken toch niet en raeybraeck

Sijt u slaef ghenadigh
Ben ick ghestadigh
My u dienaer maeckt.

FINIS.

POEMA.

Wat flouw en slechte min, den sin in't herte dringht
Als t'ghelt alleen den mensch, tot sijn begheerte bringht
Een Ionckman sonder ghelt, die ergens soeck te vrijen
Recht luttel uyt, op dat hy moet den Rijcken mijen.
Hoe veel en sijnder niet die door en vuyle min
En meesten deel om t'ghelt, berooven iemants sin
Yeder een doet sijn best, en haeren dienst beloven
Tot dat voor hun om t'ghelt een dore wort gheschoven.

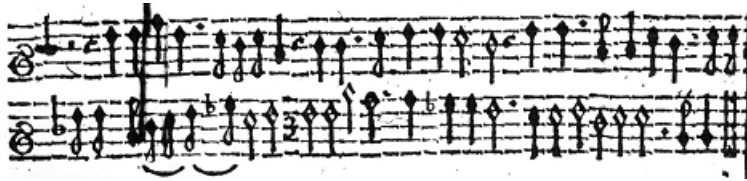
Brenght ghelt, en siet dat ghy u borsse lustigh speckt
Als ghy maer ghelt en hebt, het ghelt dan voor u spreeckt
Een gast die heeft een bors, en laet sijn schijven krielen
Roockt, smoot, schinckt, vicht en drinct, sijn *eenen* siel der sielen
Den sin verwinnen sult van eene teere maeght
Tot laeffenis van u pijn, als ghy een borsse draeght
Noot sal een gierich mensch een Rijke maeghet krijghen
Yet dat hy maer en spreeckt den milden doet hem swijghen
Daerom die vreckich sijn soeckt al die gheen ghy wilt
Tot wettelijcken echt, altijd u bors verblilt.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

*Die hebben vilt een vrouw ,, moet gheen bedroch ontrijghen
In liefde sijn ghetrouw ,, sijn vveder paert sal krijghen.*

Stemme: Ras op ghy Susters vijf en vier, &c.

ONlanckx wanneer *Pomona* sou,
Haer groene cleet uyt spreiden
End dat de gulde son wou
Haer helle koets bereyden
Soo lach *Cupido* vast en sliep
Ende *Fortuyn* my by hem riep.

Hy wert terstont van haer ontwaecht
 Dat door *Venus* ghebieden
 Heeft my met sijnen schicht gheraecht,
 Waer door men sach gheschieden
 Dat mijne bloode vrees en druck
 Beletten mijn ghewenst gheluck.

Beletten mijn begheert alleen
 Om by dees maeght te raken
 Want haer wel sprekentheydt was een,
 Van mijn langhe oorsaecken
 Den sleutel van het ghenadens slot,
 Staet alleen onder haer gebodt.

Siet eens de cleyne honingh Bie,
 Ghewoon altijd te sweven
 Door menich aerdich blomhoff, die,
 Vernieuwen comt haer leven
 Want haeren honingh smets en goet,
 Suycht uyt het schoonste blomken soet

Verheucht u nu *Brabansche oogh*
 Door reghen met rivieren
 Die soo schoonen belt recht om hoogh,
 Becleedt met fraey manieren
 Met wiens aengenaeme schoont
 Ghy nu schoon *Lira* wort gecroont.

Mijn hert was als eenen aembelt,

Dat een smits haemer raeckten
 Die t'blindt wicht daer op had ghestelt,
 En eens smits daer van maeckten
 Ter wijl t'minnenyser heet was
 Soo blaesden liefde even ras.

Door wie soo haest het minnen vier,
 In my begost te woelen
 Verginck ick als een keerse schier
 Door pijn die ick moest voelen
 En dat om dese maeght plesandt
 Die mijne siel heeft overmant.

Wilden ick ievers gaen met lust
 Als scheen het licht der sonnen
 Heeft terstont de graeghe onrust
 my soo snel begonnen
 Te trecken tot dees siels comeet
 Als het smits yser tot *Magneet*.

O fraey en hoogh-befaemde deucht
 Volmaecktheydt ende seden
 O nieuwe ende Ionghe jeught
 Gheschroeft in haere leden
 Constich en wijt beroemt pinceel
 Die dese *Nymph* brocht op t'tonneel.

Ist dat beweghen can u hert
 Mijn smeecken en mijn claghen
 Vergeet niet mijne groote smert
 Want niet meer can verdraghen
 Want u discretie die heeft
 Mijnen sin aen u schoont gecleeft.

Beclacht-Liedeken, *Over de doodt van Pyramus en Tisbe.*

Stemme: Laet ons besoecken, &c.

SPreeckt traeghe tonghen
 Nu bedwonghen
 Om de doot en droeven sin
 Vyt-te-munten van een *Tisbe* door de valsche min
 Schreyt ende weent
 Sucht ende steent
 Door spiert met druck u hert
 Iammert ghemoet
 Om t'verstort bloet
 Den geest verdort over dese smert.

Siet *Tisbe* sterven
 Wonden erven
 Om *Pyramus* neergevelt.
 Die hem moordadich dooden met schandelijck ghewelt
 Stack t'herte af
 En socht sijn graf
 Om *Tisbe* onbevrees
 Die oock seer swack
 Haer selff door stack
 Heeft haeren eygen beul geweest.

Schept ghy noch vreuchden
 Longhe jeughden
 Inde min, die licht versmacht
 V slechte sinnen, en door liefde veracht,
 Tot *Iphis* keert // haer lesse leert
 Soeckt deught van maticheydt
 Dat u niet wint
 De liefde blindt
Anaxarete schout altijd.

Ghy ydel sinnen
 Die wilt winnen
 Wil en sin, en wort berooft
 Van hop, en troost, want sorgeloos uwe eer verdooft,
 En sonder raet // seer licht aengaet
 T'geen daer naer wort besuert
 Het is eerst wel // en soete spel
 Soo lanck als noch de bruyloft duert.

Noyt wilt onthouwen
 Mans en vrouwen
 In teghen deel, met veel quael
 Als is de stercke min ghewortelt in u ghemael
 Hertneckich niet // aen haer verbiedt,
 Thoont uwen oorlof vry
 Want anders sou // door druck en rou,
 Groeyen in't hert veel rasernij.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Op de wijze: O Coridon, &c.

Blijchap.

Fortuna soet die tot my dijs
En geeft het gheen mijn hert vereyst.

Reden.

Fortuna die en gheeft u niet
Als troosteloose sorghen en veel jammerlijck verdriet.

sorghen.

Een vrouw is eerst een lichte pack
Soo lanck als noch den speel-man sit op't dack.

Blijchap

O vlugghen *Godt* die my becroont
Met soo een aenghenaeme schoont,

Reden.

Maer sy niet fraey, verachten sout
Maer siet dat ghy altijd seer wel een stercke wachte hout,

sorghen.

Spoeyt u wanneer t'ghelt is vertiert
En u met vlijdt terstondt tot sorghen keert

Blijchap

Ick heb mijn vrouw wonderlijck lieff
Want sy doet wel haer huys gherief,

Reden.

V vrijheydt die ghy had te veel

Die sijdy quijdt alleen door dit verbonden erffdeel.

Sorghen.

Maer blijft eens uyt met een blou blom
Met stocken u sal heeten willecom.

PRINCE

Blijchap

Dees *Princers* is my aenghenaem
Roem-weerdts door d'onghetonghde faem

Reden.

Ist een *Princers* soo sijt niet vry
Door haere gaeven die u soo brenghen tot hooverdij

Sorghen.

Siet dat ghy doet naer haeren wensch
Sijt altijd ghedachtigh den armen mensch

FINIS.

Beclagh-Liedeken,

Stemme: Snachs als een ieghelijck was in rusten, &c.

ALs lest den hellen glans der sonnen
 Begost te lichten het aertsche pleyn
 Heeft *Phylomela* daer begonnen
 Constigh te rooren sijn becksken cleyn
 Ende *Cupido* heeft seer wel
 Ghespelt daer een droef-eyndigh spel
 Soo dat mijn rust // door ooghens lust
 Ghebroken wert door t'drooms ghequel.

Mercurius quam neder-daelen
 Met tijdingh vanden donder heer
 Die brack door *Phaebi* helle straelen
 Met ander veel Goddinnen meer

Quaemen naer t'aert uyt hemels licht //
Om te sien t'spel van dit cleyn wicht
Dat daer seer stout // aen haer voor-hout
Hoe dat de liefde haest verflout.

Hoe dat *Virenus* stil wech raeckten
Van sijn liefste, eersten bemint
En hoe hy haer door list ontschaeckten
Daer naer tot vluchten was ghesint
Sijn trouweloos bestier hem joech
Ter zee waert in en met haer loech
Smeet haer terstont // in't sorghens gront
Waerom sy haeren druck bemont.

Waer sijn mijn lommer wite deuchden
Mijns maeghdoms bral vervloghen toch
Die aesden uwe boose vreughden
En vorsterden u vals bedroch

De onbedachtsaemhey in't schael
 Van het verdriet haer brocht in quael
 Want was ghepluckt // en afgheruckt
 Haer maeghdoms tack ende verdruckt.

Olympia bleef niet verborghen
 Met ancxt ghevoeydt werdt haer ghenucht
 Haer hert ghespijst wert met veel sorghen
 Ende met vrees den yversucht
 Waerom de liefd' lockten haer me
 Ras naer den oever vande Zee,
 Haer siele wert // besproeyt met smert
Virenus scheurden schier haer hert.

Sy cost dees liefde niet ontvluchten
 Wou sterven inden seeschen gront
 Want veele pijns ghevoeyde suchten
 Dreef uyt haer aedem loosen mondt

Om dat de min list gierich haer
Verwon, en brocht in groot misbaer
Door dit quaet stuck, heeft t'ongheluck
Aen haer ghebrocht veel pijn en druck.

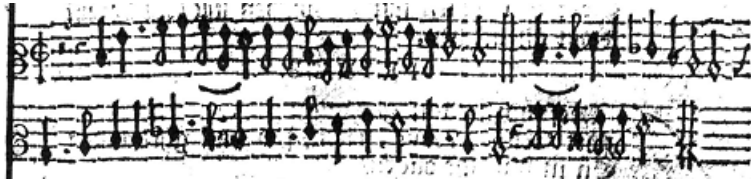
PRINCE.

Hadde *Olympia* gheen reden
Princen, te suchten om dit feyt
Die eerst met soetheydt was bestreden
Daer naer ghebrocht in swarigheydt
Daerom was sy van goeden sin
Te sterven door *Vireni* min
Mint met verstandt, dat niet en strandt,
In u de liefde' en overmandt.

FINIS.

Nieuw-Minne-Liedeken,

de Wijse: Le verd, il est bleumourant couleur beaute, &c.

HOe waghelt het ghemoet
 Inde swacke schuyt van onstadich leven,
 Die mijn cracht doet beven,
 En berooft mijn lichaems bloedt,
 Door de teere min, die den sin, in't beghin,
 Had begheven

T'vrij-peynsende ghedacht,
Dat my heeft ghestelt in vele dwael-weghen
Met swaer anckx door-reghen,
In groot twijfel-schil ghebracht,
Door den soeten lust, door den lust, tot de rust
Noot gheneghen.

PRINCE.

Heeft my het vlogghe wicht
Met *Cestus, Venus*, riem, soo vast ghebonden
En in my ghesonden,
Sijnen scherven flicker schicht
Liefste van mijn hert, van mijn hert, salft de sine
Van mijn wonden.

FINIS.

PASTORELLE

*LEst als de blond'Auroor de dagh keers had ontsteken,
Was Titer op ghestaen, vol schalck beleyde treken
Ghinck ligghen in het groen Pelluris langhe haer;
Want t'schadelijck fenijn met haest verdwenen waer.
Den gheest ende den lust quamen sijn hersens terghen
Soo dat sijn minne-clacht weer galmden uyt de berghen.
Songh tot sijn Amaril, met veel heyls ende vreught
Ende het heele veldt werdt door sijn stem verheucht.*

Nieuw-Liedeken, Tyter tot sijn Amarillis.

Stemme: Schoonder vrouwe ick noyt en vant, &c.

1. Tyter.

IS de min in u hert gheschroeft
 O schoonste beldt der vrouwen,
 Fraey-taeligh lief u niet bedroeft
 V wesen soeck ick te aenschouwen
 Roept u jonst, o weerste maeght
 Om dat ghy mijn lijden draeght
 V deucht doet my op u betrouwen.

*Men sach t'vee door sijn pijp met blijschap overgieten
 En sijn kudde ghewolt ded' soet gheluyt ghenieten.*

*Sprongh lustigh op en neer, want hy sach inde baen
 Sijn schoone Amaril blijhertigh comen aen,
 Waerdoor sijn vinghers noch de pijp veel stilder raeckten
 En sijnen mont met smeeck veel soete vleyingh maeckten,
 Hy voeghden sich by haer, seer stout en onbevrees
 En door sijn fraey ghesangh verheughden haeren gheest.*

2. Tyter.

Een willigh en vred' lustigh dier
 Laet medooghentheydt bringhen
 In u verstant, het minnen vier
 Sijne soetheydt stil in dringhen
 Aenghesien met woorden soet
 Behonight heb ick u ghemoet
 En laet u niet van haet bespringhen.

3. Amarillis.

T'is de schoone vrijagi-praet
 Heerscher vande ghedachten
 Soetste lief die metter daet
 Met u liefde nu comt versachten
 In mijn hert de soete wondt
 T'is de minne die terstont
 Sal my met u, *Tyter!* verwachten.

*Hoe soet en vreughdigh ist als min dringht door de lusten
 En niet ghemagert wordt door sorghen drucks onrusten
 Als niet ghevoet en wordt van dronckenschap en schandt
 Van krijgh, gheschil, en haet, oft met verwijdt beplandt.
 Siet Tyters liefde aen die tot sijn vol ghenoeghen
 Vyt gheen quaet-willigheydt, en comt, ofte sich voeghen
 Aen t'vals bedroch en nijdt oft oncuyschen wellust
 Maer door oprechte min, hier med' sijn lief eens cust.*

Nieuw-Herders ghesangh,

Stemme: Lestmael gingh ick ter Iaght, &c.

HET groen becleede veldt
 Waer in de schaepkens weyden
 Schijnt mijn geluck uyt belt
 En mij uyt jonst wil leyden
 By mijn schoonste hoff-goddin
 Die gheboeyt heeft mijnen sin
 Door de aenghenaeme min.

Den witten blommen aerdt
 Begint seer schoon te bloosen
 Die dese pleyn bewaert
 Verciert met roode roosen
 Om siel-vreuchdigh voor mijn bruydt,
 Te maecken eenen blommen tuyt
 Om den druck te sluyten uyt.

PRINCE.

Hoe sorgheloos is den mensch
 Wanneer hy heeft ghevonden.
 Sijn rust-plaets naer den wensch
 Schouwt aenlock van veel sonden
 Soo oock aen my *Fortuna* brengt
 Den lust, met rust, en vreucht gemenght
 Die sy niet naer wenschen schenckt.

Besluit-Dicht van het derde deel.

Het eygen van t'gemeen, t'geen in't hert wordt gedragen
Is nu de waere min, de eer, oft gelts behaeghen
Den mensch die eere soeckt, en op de hope bouwt
Door t'ongevilt verstant de ydel glori trouwt
Die t'aersche goet, oft gelt door schrafelen heeft vercregen
Door sijnen schralen buyck, comt giericheyt licht teghen
Die lust van min nae-spoort, en liefdens cracht verbreyt
Van hem patienti noyt, oft neerstigheydt en scheyt
T'verdriet hem noyt en paeyt, de vrees niet can verwinnen
Soo langh de hope blijft geanckert in sijn sinnen.
Door arbeyt comt tot const, door const tot wetenschap

En door de trouwe liefd' climt op den Echte [...]
De deught vest haeren riem aen hunne vast betro[uwen]
Die inden echten staet peys, ende vrede houwen.
Het recht en goede wet verdoemen dan den haet
T'huys stercken tegen veel vuyl uytgespogen quaet,
Maer daer meer gierigheyt, lachtersucht siet vergaed'ren
Liggen geluck en jonst onder Fortunas raed'ren.
Wordt Nijdt haest op gehist, gerechtigheydt gedoodt
D'afgunstigheydt ontwaeckt, ontsteckt het vier van noot
Waerheyt gepijnicht wordt van strafheydts stale banden
De liefde breeck van een, het saet dat valt in schanden
De gramschap, twist, en haet, t'dry hoofdich felgehuyt
Van Cerber, maecken reed' den Tartars swarten kuyl.
Daerom die door aenlock van rechte liefde krijghen
Het geen het hert begeert, wilt hooren ende swijghen

[...] tegen spraeck u tongh tot quaet en port
 [...] de milde deucht haer gaeven voor u stort
 [...] ch leeft met een, in waerheydt ende deughden
 [...] hier naer u siel becomen groote vreuchden
 De deucht u dan verheft, met lust u siel bedouwt
 Alsmen oprechte min, in openbaer aenschouwt.

FINIS.

Clachtigh minne-Liedeken, *Vanden bedroefden watergodt Neptunus sich beclaeggende over sijn verloren Coronis.*

Stemme: Amarillis, &c.

O Doot laet my u pijlen proeven
 Die my suffigh berooft
 My comt bedroeven?

Ende met pijnen toeven
 Die mijnen hoogen naem verdooft
 Met suchten
 Die uyt het lichaem vluchten
 Naer u behoeven
 In mijn herte comt schroeven
O Coronis,, O Coronis
 Laet my oock uwe smerten proeven.

O woeste en golvige baeren
 Dwaelt met mijn pijn en druck
 Wilt met haer paeren
 En mijn geschrey verclaeren
 Eylaes vol anxt, sonder geluck
 Het leven?
 Wilt my nu begheven
 O droeve maeren
 Die my als nu be[swaeren]
 Allendigh ick, alle [...]
 Liefste waer sijt ghy gh[evaren]

PRINCE.

Adieu *Coronis* uyt gelesen
 My lusteloos betreurt
 O schoon goddin ghepresen
 Die ick hebbe voor desen
 Seer vlijtchlijcken nae-gespeurt,
 Om te winnen
 V hertneckighe sinnen,
 Om te genesen, mijn quael, com, ick gheresen
 Vyt mijn rusten, om met lusten
 By u, liefste, te wesen.

FINIS.

[...]-Dicht tot alle Ionghe Dochters.

*[Ionghe] Dochters fleur der Vrouwen
 [...]gheraeckt sijt met den schicht
 Van Cupido, wilt onthouwen
 Dit geschrift voor u bericht.
 Die nu eersten wilt beginnen
 In u soet en ionghe jeucht,
 V wilt geven om te minnen
 Vvilt eerst insien liefdens deucht.
 Soeckt haer soet gevley t'ontspringen
 En niet licht gelooven wilt
 Maeckt seer vals haer te ontspringen
 Anders t'is met u verbrilt.
 Laet u soo licht niet bepreken
 En verwinnen uvven sin
 VWant vvel duysent loose treken
 Heeft de blint en sotte min.
 Ist een Ionckman schoon van leden
 Die u dagelijcks aen spreeckt
 En met veel behendigheden
 Sijne vwoorden vals bedeckt
 VWant de min en kent geen sonden
 Sy stort veele logens uyt*

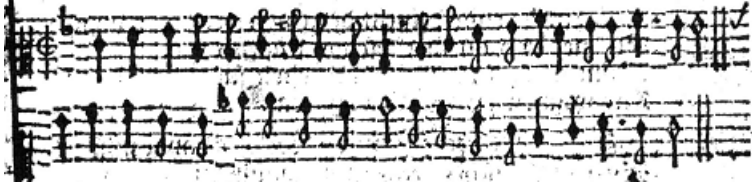
Om te hebben eens gevonden
 Naer haer sin een soete bruyt.
 Sy is blind, nochtans can baeren
 Veel genucht, druck ende pijn
 Brenght veel menschen in besvvaeren
 Hoe verstandich dat sy sijn
 VVant de liefde kent geen vromen
 Als sy met de sinnen spelt
 Als sy maer in't hert can comen
 Den cloecksten man te neder velt.
 d'Minnen brenghter veel in lijn
 d'Minnen brenghter veel ter doodt
 d'Minnen can den mensch verblijen
 d'Minnen brenghter veel i noot.
 d'Minnen geeft den mensch veel pijnen
 d'Minnen geeft den mensch verdriet
 d'Minnen baert veel medecijnen
 d'Minnen acht den vvijsten niet.
 d'Minnen baert veel cleyne vreuchden
 d'Minnen maect den grooten cleenen
 d'Minnen siet naer geene deuchden
 d'Minnen breckt het al van een.
 Cupido spelt niet meer met schichten
 Onder vrouvven ende mans
 Tegen t'gelt de liefde vvichten
 Venus draecht nu een balans.
 Liefde vvilt niet meer gelijkken
 Den armen mensch bot en slecht
 By den vvraeck gierigen rijcken
 Om het gelt sy crom maect recht.

*Liefde vvandelt vvonder vveghen
Liefde vvort vercocht met goet
Liefde vvort met gelt vercregen
Ofte vvort betaelt met bloet.
d'Minnen can de mensch betoveren
d'Minnen is een suer gequel
Als sy can den mensch veroveren
De liefde is eerst soete spel.
Daerom gy Dochters en Ionckvrouvven
Die dit lesen mede draecht
VVilt dees vvooorden vvcl onthouwen
Eer dat ghy't te laet beclaeght.*

FINIS.

Het vierde deel.

In-houdende veele vermaeckelijcke Liedekens.

[Laet nu sincken uwen bedroefden gheest]

Op de vvijsse: Wie mach toch sijn de schoone teere maeght, &c.

LAet nu sincken uwen bedroefden gheest
 En comt met vlijdt naer *Bachi* soete feest
 Sijt vreuchdich soo lanck hy ons hier dient
 Want den tijdt vlucht als den snellen wint

Ontsteeckt nu eens het alderbeste vat
Om te proeven het wel ghehopte nat
Waer door de droefheydt wort afghespoelt
En het herte veel ghenucht ghevoelt.

Schinckt ende drinckt den claeren renschen wijn
En laet ons nu met *Iachus* vrolijck sijn
Want *Lycius* vluchtich maecken sal
Alle sorghe en swaer ongheval.

Schept nu vreuchden ghy broeders vande min
Maer wilt vluchten *Araggnes* huysghesin
Want heden daeghs *De waerheydt baert Nijdt*
Hooft swijght, denckt, ende doet niemant spijt.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: soo t'begindt.

WOrdt ghy vermeestert vanden wijn
 Ick raed' u wilt gheen minnaer sijn
 Want die den dranck aengaen
 Kiesen licht verkeerde baen
 Door t'minnen // de sinnen
 Eysschen een rijp verstandt
 Waer door den minnaer brandt
 Voor t'hert // veel smert
 Verkiesen
 T'berouw doet de vreught verliesen.

Den dronck, een oorspronck van veel quaet
 Wijst *Cupido* verkeerde straet

En drijft de heete min al door
Gheeft den mensch een quaede spoor
Doet lieghen // bedrieghen
verweckt veel vuylen lust
Gheeft het hert veele onrust
Sal terstont // tot de sondt
Verwecken
Den mensch // en vande deucht trecken

Den Edelen wijngaert ranck
Die schiedt nu sijn scheuten lanck,
Daerom sijn vruchten pluckt
Ende vande tacken ruckt
Laet vaeren // t'beswaeren
Ende verdriet
Want den wijn den druck verbiet
Laet ons singhen en springhen

Vrolijk sijn
Stort nu uwe maech vol wijn.

FINIS.

Poema.

*T'Was eens op eenen tijt
Dat ick my ginck vermeyen,
Om dat de Ledicheyt
My niet en sou verleyen.
Ick sloot uyt mijn ghedacht
Veel noodeloos ghesucht
En gaf my op de Iacht
Alvvaer vvas groot gherucht
Daer my de keuringh sondt
Ick liet de lemmer blacken
En sluymerden terstont
Met mijn ghetemde bracken
Achter een dichte haech
Alvvaer ick eenen hoop
Drollighe boetsen saech,
Ende seer groot gheloop
Aen t'huys, ghenoeemt de ploech
En door haer vremde vvoorden*

*VVaer mede ick soo loech
 Dat sy terstont my hoorden.
 Een Ieder vvas daer bly
 Cleyn, groot, al vvatmen sach
 Niet eens en dochten sy
 Op haeren sterf-dach.
 Sy droncken even stijf
 Ick sach veel vreucht bedrijven
 Oft haer geraeybraeck't lijf
 Hier eeuwigh vilden blijven.
 D'een slibberden soo lanck
 Op de bevrosen straf
 Tot dat sy nam den ganck
 Tot hunne duffe graf.
 D'ander door heeten dronck
 Die hy had inghesoghen
 Ten lesten neder sonck
 VVas sonder crachts vermoghen
 Ick naer den kelder ginck
 Alvvaer het meysen sat
 Die eenen kus ontfinck
 Van Clasien voor het vat.
 Men sach naer gheenen cost
 Staken de hesp ter zijden
 Die qualijck vvas begost
 VVisten sy door te snijden.
 Ick stont achter de deur
 Den meester vvas op't straet
 Naement achter en veur
 Denckt hoe dat heden gaet.*

*Het vaetjen dat stont aen
 Sy wisten sonder vraeghen
 Met bier naer huys te gaen
 En in haer kruyck te draghen.
 Ick ginck een weynich voort
 Sach eenen sonder hoet
 Die half daer lach versmoort
 In sonden ende bloet.
 Ia inden groenen aert
 Daer satter veel en speelden
 Seer lustich met de kaert
 VVel ses ghelijck ick telden.
 Daer clonck men op den pot
 Daer wert ghebrockt veel twist
 Men dacht niet eens op Godt
 Maer wel op nijt en list
 Godt die was uyt den sin
 Sy vrolijck t'samen songhen
 VVirt verweckt vuyle min
 Ende int hert ghedronghen.
 Voorwaer als eene swijn
 Dat vroetelt in het slijck
 T'vvelck is sijn medecijn
 Ende sijn heele rijck
 Soo is den dronckaert oock
 Die svaddrich hem comt gheven
 Aen vuylen toebachs roock
 Vercoringh van sijn leven
 Bedvvelmen haer natuer
 Met lammerighe pijn*

Die qualijck eene uer
 Steets sonder drincken sijn.
 En wagghelen in't schuyt
 Van d'eeuwighe ellenden,
 Die haer cunnen hier uyt
 VVel naer de helle senden.
 De vruchteloose ieucht
 Niet ijdel van veel loof
 Die wenst daer nae de deucht
 Als sy is aerden stoof
 Oft als het lichaem krenckt
 Dat sich dan sal bekijven
 Maer wort den tijt verlenght
 Sy noch als verckens blijven
 Sijn tongeloos daer naer
 De sonden dunckt hun goet
 Ghelijck den Oyvaer
 Hem met de slanghen voet
 D'een is met haet besmet
 D'ander met vuyl behaghen
 En tempr'en op t'palet
 Van haere siel, veel plagen.
 Als den santlooper staet
 Van't leven, sonder sant
 Als de doots klokke slaet
 Dan kentmen eerst den quant.
 Als eens de vreesse doet,
 De traeghe tonghe spreken
 Van t'drooch verdort gemoet
 Schijnt dat sijn hert sal breken

*Maer als men is verweert
 In't tusschen met de kaart
 Als men geen sonde afkeert
 Als men niet wel bewaert
 T'gheen ons wel wort belast
 Viltmen naer Godt niet hooren
 Het eynde draecht den last
 Haer eyghen siel vermooren.
 Als den sin wordt ghemetst
 Met afgunsts slijmeringh
 En in het hert geschetst
 Veel scherpe lasteringh
 En Rampsich soecken haet
 Vyt sijne hol te wenscken
 En als het is te laet
 Dan salmen t'erst bedencken.
 VVanneer de doot comt aen
 Men eerst dan roept en kermpt
 Heer wat heb ick gedaen
 Ick bid u my ontfermt.
 Als haer de doot bestormt
 Sullen sy t' eersten weten
 En als het vuyl ghewormt
 Haer taeye vlees comt eten
 Als wort den tijt berooft
 Van een onseker uer
 Den mensch dan dit ghelooft
 Dan sietmen eersten suer.*

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

*Die uyt het siel bederff ,, oft sond'niet can gheraecken
Die sal d'eevige doodt ,, voor sijn verdiensten smaecken.*

Gheschapien is van niet
Den mensch het wormen aes
Maer hem nu eens aensiet
Hoe trots, hoe boos, hoe dwaes
Ist eenen man oft vrouw
Oft hy in't swerelts bouw
Eeuwelijck blijven souw
Altijdt tracht naer de pracht.

Ist een hooveerdech hert
 Dat in veel sonden swemt
 Sijn selven brenght in smert
 Is vande deucht vervremt
 Het lichaem heel verfraeyt
 In veel wellusten baeyt
 Ende sijn siel besaeyt
 Met druck en ongheluck.

Den Gulsighen onbly
 Die *Godt* seer mishaeht
 Niet weerdich is dat hy
 Den naem van mensche draeght
 Die valt in vele sondt
 En is als eenen hondt
 Die wederom terstont
 Sijn vuylicheydt in jaecht.

Wat vyant boos en stuer
 Strijdt meer als overdaet
 Tegen, smenschen natuer
 En menghelt met veel quaet
 Brenght sich in't helse kot
 Die leeft sonder ghebodt
 Ende maeckt eenen godt
 Van sijn keel, sonder maet.

Aensiet eens smenschen werck
 Hoe dat hy met *Godt* spelt
 Die daer comt inde kerck
 Sijn hert is t'huys by t'ghelt,
 N'misbruyckt draeght hem nae t'graf,
 Als hy laet leven af
 Aen gheen armen en gaf?
 Van *Satan* wort ghequelt

Hoe menich Ionck ghesel
 Raeckt in d'eeuwich onrust
 Die hem brenght in ghequel
 Dat door de vuyl onlust
 Hy erft de helsche doot
 En tredt in haeren boot
 Verliest den hemel groot,
 Noot wort de straf gheblust.

Alsmen den mensch voorhout
 Het saelich *Godes* woordt
 Door traecheyt blijft verflout
 Hy daer niet naer en hoort,
 Blijft altijd t'duyvels slaef
 En swerels lichte laef
 Ende als eene raef
 In veel uytstel versmoort.

Godt heeft t'serpent verplet
 Gheholpen ons uyt noot
 Ende in staet gheset
 Dat door sijn bitter doot
 Voor ons onnoosel draecht
 Veel pijn, en niet eens claecht
 En waerom niet en vraecht
 Wy sijn soo trots en groot.

In het sprock swerels schip
 Den mensch contrari doet
 Want sijne gramschaps klip
 Hem treckt in s'hellen gloet
 Die welcke noot yet lijt
 Crijght hy eenich verwijt
 Roept yeder tot den strijdt
 Sal wreken met sijn bloet

PRINCE.

O Mensch u toch beweeght
 Eer dat het wort te laet
 V sonden eens afveeght
 Eer u de doodt neer slaet
 Vreest *Godt* en s'hellen vier
 Want *Godt* en cocht so dier
 De sond' en can u hier
 Niet toonen troost oft baet.

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Op de vvijsse: Ma passion seriez bien lasche, &c.

*H*Oort nu de potten en pannen klincken
 Al watmen siet nu ter herberghen gaet
 Sy loopen soo sat en vol van drincken
 Sy weten qualijck waer *Godts* kercke staet
 Verwecken alle quaet.

Men hoort nu rasen heftich tieren
 Een yeder roept den sot uyt sijne mouw

Hier hoortmen dansen daer sietmen swieren
Hier eenen droncken man en daer een vrouw
Waermen comt roockt de schouw.

Door vele sonden haer straf vermeeren
Door de ydele vasten-avond vreucht
Yder hem cleedt in oncuysche cleeren
Wiemen siet hem inde sonden verheucht
Men denckt niet p de deucht.

Sy woorden gheeert die t'best uytvueren
Ende die sonder maet scheren den sot
De gene die t'lanck can houwen duren
Ende viert sijnen buyck als eenen Godt
Die t'beste met deuchden spot.

Ghemaskert over de straten loopen
D'een eenen duyvel d'ander eenen geck

En weten luttel dat sy vercoopen
Haer siel die slinckt voor Godt als vuylen dreck
Besmeurt met sondens vleck.

Hier hoortmen vele ghenuchten bedrijven
Spelen, vloecken, en tuysschen, met de kaert
Daer sietmen seer vechten ende kijven
Alwaer dat wordt veel haet en nijt ghebaert
T'gheen haere siel beswaert.

Het goet dat moeten sy nu verteren
Al waeren sy daechs daer nae sonder ghelt
De kinders t'huys tieren ende beren
Sy toonen nu al haer onnut ghewelt
Den dronck haer neder velt.

Wilt yemant aen haer de sont doen vluchten
Sy achten dit voor groot en hatich spijt
In woorden met veel onsuyver cluchten

Dat niet verbiedt den Vasten-avonts tijdt
Soo dat *Waerheydt baert Nijdt.*

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: Amour pardonne moy, &c.

MEt lust ende met maet
Ophouden is te prijsen
Met blijschap ende vreucht
Schout altijd overdaet
Sult soo u leven spijsen
Maer want ghy dit versmaet
Krenckt uwe jonghe jeught.

T'hoont nu een wesen blij
Ende scheidt een nieuw leven
Pluckt nu den wijngaert ranck
Wilt singhen drij en drij
Laet alle droefheydt sneven
Ende stoot aen een sy
Niet te bont ofte lanck.

Sijt vrolijck cleyn en groot
Laet de vreucht niet verslappen

Dit glaesjen eens volschinckt
 Breyght vlees kaes ende broot
 Wilt van het beste tappen
 Ende eens omme drinckt
 Eer comt de dorre doot.

Haelt nu wijn ende bier
 Wilt alle vrienden roepen
 Want den tijdt vlucht als stof
 Maeckt t'samen goede cier
 Laet *Cares* fruyten snoepen
 Neemt met maet uwen swier
 Sijt blij tot *Godes* lof.

Drinckt dat u herte clopt
 En danst tot dat wy hijghen
 Treckt *Bachi* cleeren aen
 Het bier is wel ghehopt
 Laet ons een deuncken krijghen
 Als het al is verdopt
 Dan ist koken ghedaen.

PRINCE.

Sijt lustigh lieven baes
 Wilt soo niet sitten proncken
 Maer thoont een nieuwe vreucht
 En maeckt vrolijck gheraes
 Wat dient hier al dat loncken
 Hout daer dit glasken claes
 Laet sien oft ghy t'wel meucht.

FINIS.

Nieuw-Bacchi-Feest,***Op de stemme: Gran Princersse.***

LVstich gesellen laet ons gaen slempen
 Ende vrolijck dempen
 Vwen boogh ontspant
 En den druck uyt bant
 Brenght hier met hoopen
 Glaesen ende stoopen
 Sa laet ons nu loopen
 Naer den blijen dis
 Ende samen rallen
 Vreuchdigh mallen
 Want t'Vastenavont is.

Wijckt nu vette foppen met coele sinnen
 Laet den hoet binnen
 De kraen, en niet treurt
 Ter wijl dat u ghebeurt
 Verdrijft de quaelen
 Ende wilt niet taelen
 Om hier te verhaelen
 Eenich vals ghedacht
 Helpt nu vreucht vermeeren
 tot Godts eeren
 En den twist versmacht.

PRINCE.

Vertreckt de droomers nu uyt hunne rusten
 Brenght naer dees wellusten
 Proeft *Bacchi* soet sop
 Tot dat het gelt is op
 Sa schimmel kocken
 Ende comt met stocken
 Verjaghen, die brocken
 Veel nijt en haet //
 Wilt haer hier verslaghen
 En verjaghen
 Den wrecken maegeraet.

FINIS.

*Een vrou die lijden moet swaer-stenich onghemack
 Ende anxtighe pijn, is wel een lastich pack
 Onlijdelijcke smert, den twist comt haer verworghen
 Door honger-suchtigh quael, en noynt getemde sorgen
 De min brenght eene vrou, tot innerlijck verdriet
 Als (door vernoeghde lust) den man misgunsten biet
 Gewillight wordt de maeght, de min sal haer bedwelmen*

Den mageren Nijdt daer nae, comt haer met druck behelmen
Den man loopt over al, hy denckt ick ben getrouwt
Door veel smeeckende spraeck, niet sijn geloften houwt.
Tis eerst ô weertste lief helpt my uyt mijn beswaeren
Ick sterf om u de doot, de tongh can t'niet verclaeren
Ick blijf u soo getrouw, en geketende slaef
Een bassende dier daer naer, een snorrende huys-raef
D'een wilt voor d'ander niet, maer eenen voet dan wijcken
Gelijck het aen dit liedt, beclaegelijck sal blijcken
Looselijcken door trapt; een man beclaeght sijn min
Ende met veel onlust, nu spijskert sijnen sin,
Een man die eerst gewoon, was om lustich te swieren
Nu om sijn echte lief, mach niet sijn keel meer vieren.
Waerom dat hy veel quaet, lijdt van sijn cloecke vrouw
Singht dit volgende liedt, inhouwende sijn trouw.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: Hansken ons ghebuermans soon, &c.

EEn man die veele sorghen heeft
Den heelen dagh
En daer by in veel vreesen leeft
Wel suchten magh
Men heeft hem niet te vraghen
Naer claghen
Wat meerder pijn // cander toch sijn
Als t'wijff de broeck wilt draghen

Ick heb een vrouw waer ick haer quijt
Sou sijn heel blij
Dan mocht ick eens met groot Iolijt
Gaen drincken vrij

Nu moet ick sitten hucken
En bucken
Ick schuer, ick veech // ken ben noot leech
Ick werck mijn hert in stucken.

Wat dat ick doen, nochtans altoos
Sy druyven perst
Blijft even trots, quaet, ende boos
Ende schier berst
Als ick eens mijn ghebreken
Wil spreken
Als de pap brandt // sal sy met schant
Op my soecken te wreken.

Ick draegh voorwaer wel een groot cruys
Met mijn quaet wijf,
Come ick savonts niet vroegh t'huys
Hoor ick ghekijf

My met onghebrant asschen
Sal wasschen
Als ick laet // ben op de straet
Sy my haest comt verasschen.

Daeghs is sy soo schoon opgheset
Als een princers
Snachts is sy als een palinck spet
Oft tooverers
Altijdt sal sy my clachten
Verachten
De kinders moet // ick armen bloet
Wieghen met heele nachten.

Comter somwijl een ander gast
Sy hem belonckt,
Als ick lijde veel overlast
Haer hert ontfonckt

K'en mach t'ghelt niet bewaeren
Oft spaeren
Heel daghen drinckt // ende sy schinckt
Den wijn met haere kaeren.

Als sy is droncken ende sat
Dan comt den pol
Ick wercke my gans moe en mat
Met kaken hol
Wil ick haer yet verwijten
Sal krijten
Van haet en nijt // gramschap en spijt
Altijdt my dreyght te smijten.

Die langh gheribde prij my sal
Costen de doodt
Want mijnen druck en ongeval
Die is te groot

K'en sal niet langher leyden
Moet scheidyden
Uyt dit gheschil // daerom ick wil
My tot den krijgh bereyden.

PRINCE.

Princen de waerheydt twisten baert
Als ghy uyt geck
V lieve vrouwen maer verclaert
Haer quaet ghebreck
Daerom den last wilt mijen
Die vrijen
V wel versint // eer ghy beghint
Want veel verdriet moet lijn.

FINIS.

Vermaen wijse samen spraecke, Tusschen de ydel Blijschap ende ware Reden Inhoudende den swaeren last des huys-ghesin.

*Die vrouwen schoonheydt trout
Die vint sijn liefde haest verstout.*

Blijschap.

Ick heb een edel vrou getrouwt naer mijn behaegen

Reden.

T'is op het waeter goet als het sijn stille dagen

Blijschap.

*Het echte leven voeyt een noyt bevrozen trouw
Want ick heb nae mijn wensch een onuytspreeckbaer Vrouwv.*

Reden.

*Wie dat de schoonheydt comt in alles heel verfraeyen
T'vvaer beter in u huys exters en Papegaeyen*

*Als vuylen ongeschickt, en ander nacht gediert
 Want dit door sijn geblas vervaerelijcken tiert
 De exters ongeval en droefheydt, saem verdrijven
 De vrouwe is gewoon te tieren en te kijven
 Den Papegaey verdrijft den druck, en keert in't soet
 De vrouwe geen redens galm en brengt in u gemoet
 De vuyt onnutte beest comt quade maer boodtschappen
 Hetgen' de vrou vol brengt, de liefde doet verslappen
 Daerom het quaet gepeys dees beest ten huys uytroeyt
 Maer d'echs verbonde ziel die blijft aen u geboeyt
 Erger de vrouwen sijn dan de gepluynde dieren*

Blijchap.

*Met houwelijcken bant wilden t'geluck my cieren
 Waerom dat mijne siel haer wesentlijck verblijt*

Reden.

*Ghy aen den sorgens block seer vast gebonden sijt
 Ende als nu met een schoon keten sijt gevangen*

Waer van u niemant als de doot en sal ontprangen

Blijschap.

Gheluckigh ick alleen door mijnen vasten echt

Reden.

*Die u besproeyt met lust, en veel verdriet onthecht,
Geluckigh die t'gepeys van dit verbont verdrijven
Geluckigher die in den staet van vryheydt blyven*

Blijschap.

*Door mijnen staet ben ick doorluchtigh en vermaert
Want tot den echte ben geboren op de aert
Een uytgekeurde vrou heb ik tot mijn verblijden*

Reden.

*Ghy hebt een erfdeel dat snijt van beyd' de sijden.
Een vrou die leelijck is heeft lichtelijck misdaen
En moeyelijcken ist een schoon gaede te slaen.
Waer in de trotsicheyt geplant is en gegoten
De schult waer door dat wort veel Ielosity ontsloten.
Onder t'lichaems gedaent ende siels suyverheydt
Den twist (naer dese wet) haer graege cracht bereyt*

*Maer t'geen t'selsaemste is op dat gevoeght mach wesen
 De kuysheyt aende schoont, sal u wat meer voorlesen
 Gelijck het nu geschiet, dat nu het vrouwen deel,
 Den adel, rijckdom, goet, de renten in 't geheel
 Welsprekentheyt van tael, de schoonheyt van manieren
 De tongeloose faem hier om dees reden swieren,
 Siet dan de hooverdy, heel vande deucht vervremt
 Door dese gaeyen al haest haeren deurganck nemt.
 Want trout een vrou om goet, om haere gele schijven
 Soo laet de hooverdy haer in u rotte schrijven.*

Blijchap.

Een edel houwelijck seer eereijck geschiet

Reden.

*Vande hoochmoedigheyt, cleyn achtigh segdy niet
 Ick moet van t'vrouwen werck u luttel onder vragen
 Leert slavelijcken dienst, leert lijden en verdragen
 Geeft aen haer reden, plaets, verjaecht die ghy bemint*

*Want men aen t'houwelijk sijn self vrijmoedich bint
Vrientschaps steenrotsen sijn gebiedachtige vrouwen,*

Blijschap.

Een lief eel ende cloeck Fortuyn my dede trouwen,

Reden.

*Van dit seer swaere pack daer ghy med' sijt gecroont
Sullen u schouders nu seer haest worden geloont
En voeten, die ghy eerst tot dansen cost bereyden
De schouders tot de rust, nu tot den last sult leyden
Den anxt door vlicht den echt, met sorgen, heel doorschroeft,
Tis hert die het bedenct, noch swaerder die het proeft
Ghy en krijght geenen gast die ghy den cost moet geven
Voor eenen corten dach, maer krijght hem voor u leven
Misschien u vyant krijght die u den dienst laet doen
Sy overwint u huys, ydel van garnisoen.
Sy van u noot en scheyt niet stooten cunt daer buyten*

En niemant als de doot en can haer hier uyt sluyten

Blijſchap.

Ick heb getrouwt een vrou die my is aengenaem

Reden.

*Neen ſy heeft u getrouwt ghy en hebt maer den naem
Dees edel Ioffvrou is by den bruygom gecomen
Want ghy had wat te lanck den vrijen toom genomen
Is t'ſlot vande ſchapraey, den laſt des huysgeſin
De conſt van goede ſpijs, den ſtrick van uwe min
Den coſt van uwe kiſt, waer med' ſy haer miet cieren
Het ſchouſpel inden dach, d'oorsaeck van ſnachs te tieren*

Blijſchap.

Ick heb een Nymph getrouwt die ick in weerden hou

Reden.

*Een moeder vande ſorgh is eene ſchoone vrouw
Den twijffelenden ſin, den yver, ende clachten
Van t'lock der vyantschap, comen de min verſmachten
Wilt ghy aen tafel ſijn, ſy u ſtrax yet verwijt
Soo dat ghy oock met ruſt noot in u camer ſijt*

*Noot sal den grijsen tijt u clacht met hop, berechten
Want soo wel snachs als dachs salmen daer hooren vechten
Fortuyn heeft u in slaep gewiecht met cleyne vreucht*

Blijschap.

Fortuyn geeft my dees vrouw begaeft met groote deucht,

Reden.

*Die de Fortuyn betrouwt wort lichtelijck bedorven
Siet hoe dat door Fortuyn een Irus is gestorven,*

Blijschap.

Fortuyn heeft door 't geluck my met dees vrou gepaeyt

Reden.

Fortuyn heeft in u huys seer veel toesins gesaeyt

Blijschap.

Een bruyloft costelijck hiel ick onder mijn vrienden

Reden.

Iae met u vrouwe, maer den peys is noch te binden

Blijschap.

Ick hebbe eene vrou die ick bemin, en prijs

Reden.

*Beter verachten sout dat ghy het eens waert wijs
Ist dat ghy naer u wensch u ergers wilt vertreden
Ghy moet vluchten u selfs, haer geven dan de reden*

*Van u afwesenthey, Ia dat ghy maer yet peyst
 Sy suyght daer uyt veel quaet, meynt dat ghy sijt gheveyst.
 Wilt ghy uyt vrientschap maer haer om haer quaet bekijven
 Oft seggen haer gebreck, salt door de ooren drijven
 Soo datmen stadich siet, als vvaerhey vwort verclaert
 Dat altijt vwort terstont haet ende tvvist ghebaert.*

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: O deuchdigh proncksel, &c.

*DEucht-same gheesten
 Wilt niet medooghen
 Dat t'Seraphinsche wicht ons soo verwint*

Wilt sijn den meesten
Nochtans sijn ooghen
Heeft door sijn dertelheydt soo vast verblint,
Willen wy mallen
Moeten hem vlieden
Hy mocht ons door sijn hongersuchtigh vier
Seer licht doen vallen
Ende ghebieden
Te comen door de min in veel dangier.

Neemt nu een glaesjen
Laet noch eens drincken
Met een goet opset sonder rampspoets aert
Met cleyn gheraesjen
Laet eens vol schincken
Want op den naer smaeck ben verlackebaert,
Laet druck versterven
Mistroostich quelen
T'geen door den *Nijdt* wordt dickwils ingecropt,
Wilt vreught verwerven
Want in het spelen
Het smeeckigh leet wort met den wijn ghestopt.

FINIS.

ENIGMA ofte GHERAETSEL.

*Ick hinder als ick leef, veroorsaeck vluchtelinghen
 Want door mijn spits gevveer can jemant smerten bringen.
 Maer als het flicker vier my inde vvangen bijt
 Soo ben ick machteloos, maer yders goet profijt.
 Als ick den mensche quets, brengt my in grooter lijden
 Want ick mijn selven niet en can hier van bevrijden
 Quetse mijn selven oock, nochtans ben sonder bloet
 Mijn vijant t'leven hout ende ick sterven moet.*

*Een schotel van alle blommen
 Is licht voor eenen stommen
 De Bie noch lichter maect
 Als sy daer uyt gheraect.*

Het vijfde deel.

Begrijpende verscheyde Liedekens, tot versmadinghe vande wereldds.

[O Werels boos bedwanck]

Op de vvijsse: Moest uven wreedden lust, (oft) Beau geux ou Cupidon exerce son Empirez, &c.

O Werels boos bedwanck
 Wiens borsten heb gesogen
 Die als een poel vol stanck
 Vergiftigh open sijn
 Nu ickse heb gheraect
 Bevin ick my bedroghen
 En haer aes heb ghesmaect
 Is stinckende fenijn.

Met wat een weder spraeck
 En onghEBONDE reden
 Hebt ghy my't u vermaeck
 Vyt mijne rust ghelockt
 Als ick mijn sorgh had
 Ontknoopt my hebt bestreden
 Te volghen uwen padt
 Ende veel quaet ghebrockt.

Met wat een corte vreucht
 Hebt ghy my comen rengelen
 Die socht alleen de deucht
 Naer uwen wensch en lust
 Te brenghen in u macht
 En met verdriet te mengen
 Te rooven haere kracht
 Te nemen haere rust.

Ontmaskert u nu vrij
 En laet u bedroch blijcken
 Die als een *Ianus* my
 Tweehoofdigh hebt verdraeyt
 Daerom can beter niet
 V yevers by ghelijcken
 Dan by een sprockigh riet
 Dat licht'lijck omme waeyt.

Schrijft *Poëseos* hant
 En hout boeck van mijn leven
 En vlogghe faem door 'tlant
 Vytblaest niet u trompet
 Wat dat de werelt heeft
 Aen my eylaes gheschreven
 Ende aen my nu gheeft
 Een uytghespannen net.

Sy schreef my dat ick sou
 Ontworstelen mijn sinnen
 En dat sy liever wou
 Ick dieper doolden noch.
 Maer soo ick aen haer gaff
 Ghehoor, begost van binnen,
 Te locken naer mijn graf,
 En borst schiet door haer soch.

Adieu o sotte min
 Ghy hoeft niet meer te seynden
Cloto de hels goddin
 Om mijnen levens draet
 Te brenghen heel te niet
 En met haer schaers te eynden
 En de hel vol verdriet
 Te woesten op mijn quaet.

'Tis waer mijn cuys gemoet
 Wel weynigh ded' verdwijnen
 V soetheyt sonder soet,
Cupido had verblint
 Mijn ooghen en gheloof
 Maer neen com weer verschijnen
 K'en soeck niet s'hellen roof
 Te sijn, en't duyvels kint.

Adieu dan voor het lest
 Ghy opghepronckte moeder
 Ick gaen en kies het best
 En hope sal als nu
 Mijn lijtsman wesen *Godt*
 Ende mijns siels behoeder
 Sal volghen sijn ghebodt
 Segh dan noch eens Adieu.

Adieu mijn vrienden al
 Adieu Moeder en Vader
 K'treck my uyt swerels dal
 Hier in u niet ontstelt
 K'sal in dit grof habijt
 Bidden voor u te gader
 Daerom u nu verblijt
 Want hemel lijdt ghewelt.

PRINCE.

Princen, kleyn ende groot
 Hoogh en leegh van gheslachten
 En wilt, bid ick u noot
 Verbinden aenden plicht
 Ten waer ghy die volbracht
 Wilt swerels woort niet achten
 Laet noot swerels ghedacht
 Uytsteken u ghesicht.

*Wat is s'werelts ghenucht wat sijn haer vrange vruchten
Wat baert sy ons al pijn en vuyle ongenuchten
Haer gaven acht ick niet, want soo s'u overmant
Laet als een dorstich visch u ligghen op den cant.
De deucht wordt nu ghecroont met oneers diademen
Men siet naer geenen naem, die den wil comt benemen
Want siet de caelsten man sich selven qualijck kent
Om dat de hooverdij is in het hert gheprent
De deucht ende de sond' sijn in balans ghetreden
De deucht wordt nu verdruckt, is nu te licht van seden
Een yeder meester is, en niet een in sijn pracht
Voor d'ander wijcken wil, wilt beter sijn gheacht.*

FINIS.

Nieuw- Liedeken, *Tot verachtinghe vande wereltd.*

Op de wijze: Onlanckx ghinck ick spansseren, &c.

*Die laet s'werels ghenucht, en hem aen deucht verbint
Sijn rust hier op de aert ende hier naermaels vint.*

ALs ick begost te luysteren
Naer t'swerels minne liet
Quam haest de sond' verduysteren
De deucht met veel verdriet
Het vleesch begost te erven
In't hert, en met haer vier
Dede my by nae sterven
Ontstack de helle schier.

Veel gaeven my verschenen
Door haere miltheydt groot
Daer naer is sy verdwenen
Als ick was inden noot
Daerom wil ick nu vluchten
Haer vals bedriegery

Ende wil niet meer duchten
Naer haere melody.

Die eens heeft ingheswolghen
Haer scherpen flitsigh angh
Die sal sy niet meer volghen
Als een swarte slangh
Die yemant heeft ghesteken,
Terstont neemt sy den vlucht,
Veel gheloften sy sal breken
En baert niet dan ghesucht.

Als ick met s'werels cleeren
Vercierden mijn lichaem
Haer dienaers met veel eeren
Verbreyden mijnen naem
De onrust quam my trecken
Tot de begeerlijckheydt
En tot veel sorgh verwecken
Die daer verborghen leydt.

Den *mensch* heeft haest gecregen
Vande wereltd groote vreucht
Daer natuer is toe geneghen
Vervremt van alle deucht
Daer sy haer haest comt in voeghen
En allenskens in versuypt
Sonder ruste oft ghenoeghen
Diep inde helle cruypt.

PRINCE.

Ick wil nu dan vervloecken
V gaeven heel verflenst
Ende ick wil gaen soecken
Het gheen de siele wenst

Ick wil my nu begheven
 Tot *Iesum* mijnen Heer
 Ende in deuchden leven
 Tot sijnder meerder eer.

FINIS.

Klinck-dicht.

*Den Goddelijcken smaeck, de claer hemelsche straelen
 Tot het s'menschen geniet, het hemels helder licht
 Voor die de sonden al met veel deughden be Licht
 Die can daer uyt naer wensch sijn eeuwich voetsel haelen
 Voor die werelt en vleesch met vweygeringh betaelen.
 Die Satan vvederstaet, die voor de sonden svvight
 Wort voor de suyver siel een plaetse daer bericht
 Alwaer Emphyrion onsluyt sijn lichte saelen
 Want daer Godts wesen is moet vlieden alle leet.*

*Daerom u nu tot deucht maeckt u dan Mensch! Bereet
 En maeckt voor al de sond' pijnbarich, te ontspringhen
 Maeckt dat het duvels net u noot en brengt tot val
 Aenroept in teghenspoet u schepper uwen al
 Alwaer daer naer de deucht, met vreucht u sal by bringhen.*

FINIS.

Nieuw-Liedeken,

Stemme: Quam Mariam dulcibus, &c.

*T'Drij eenigh wesen // het eeuwich ende heyligh woordt
 Can ghenesen // daer de siel leydt in versmoort
 Wie de deuchden // leyden uyt dit traenigh dal
 Naer de vreuchden // daer de siel rust hebben sal.*

Die de sonden blusten // waer med' de siel besproeyt
Brenghet met lusten // in veel rusten
Waer *Godts* ghenade eeuwigh vloeyt.

Die wilt smaecken // het hemels licht van onsen al
En gheraecken // daermen noot eynt vinden sal
Noot u sinnen // setten wilt op t'swerels pracht
Want van binnen // allenskens dan u siel versmacht
En wilt dan noot lieghen // en u van d'onsuyver sondt
In slaep wieghen // en bedrieghen
Want sy treckt de siel tot grondt.

Wilt u dan keeren // tot *Godt* den Heer die t'al beooght
En vermeerden // sijnen naem ende verhooght
Die gheschapen // heeft den mensch tot sijne vreucht,
Wilt die dan rapen // uyt de waer en suyver deucht
Verlaet s'werels quaelen // *Godts* glori dan hebben sult

Die neer quam daelen // om te betaelen
Met de doodt ons grove schult.

Den Sondaer tot Godt.

*Almachtich hemels Godt, oorspronck van alle rijcken
Benevelt met u licht mijn siel, die door de sondt
Leyt in mijn vuyl lichaem, verdonckert inden grondt
Verhoort my Heer, die laet u cracht een yeder blijcken
En vvilt mijn vonnis niet tot mijn verderf strijcken
Verlosser vanden mensch! maer bestraelt my terstont
Met liefde, honigh soet, ick maeck een vast verbont
Dat ick nu nimmermeer van u O Heer, sal vvijcken.
O vvaerheyt ende vreucht, ó blyschap en ghenucht
Heer! keert in dese eens mijn vveenen en ghesucht.*

*O Schepper hooch gheacht van alle creatueren
 Ick heb u Heer vergramt met sonden, druck en vvee
 Waerom mijn hert schier scheurt, door groot berou, in tvvee
 Heer en laet mijne siel dit eeuuvich niet besueren.*

Nieuw-Liedeken,

***Op de vvijse: Huc ad Regem pastorum pastores pergite, &c. (oft) Herders
 hy is gheborn, &c.***

*Den mensch vint hem bedrogen,, die heeft s'werels fenijn
 Met soetheydt ingesogen,, daer naer veel druck en pijn.*

DOor *Godes* minne treken
 Ick s'werels Iock verfoey
 Die mijn hert heeft ontsteken
 Verlost uyt haere boey
 Is *Godt* int hert ghein't
 Wie sal dan u plaisier
 Seght my o s'werels print
 Willen beminnen hier.

Ghelijck een visch comt proeven
 Het aes, in't water claer,
 Merckt dan in bedroeven
 Ach! hy en weet niet waer
 Soo oock heb ick gheproeft
 V cort en cleyn ghenucht
 Daer naer seer haest bedroeft
 Verkeert in veel ghesucht.

Absolon hoogh verheven
 En schoonsten van het lant
 Wat hebt ghy hem ghegheven
 Een graff, bedeckt met sant
 Is *Curtius* den helt
 En *Platos* wijsheydt oock
 Door u niet neerghevelt
 Door u vergaen als roock.

Ghy snoode *Feckx* comt proncken
 Met u vat vol bedroch
 En beghint te loncken
 Met u fenijnigh soch
 Ghelijck *Pandoras* doos
 Is wereldt uwen schijn
 Gheopent lichteloos
 Van binnen vol fenijn.

Waer sijn al de Rijckdommen
 Van *Craesus* bleven nu
 Nu al vergaen als blommen
 Benomen, maer door u
 Door uwen vuylen lust
 Door wellust sonder vreucht
 Die beneemt yemants rust
 O onrust inde deucht.

PRINCE.

Adieu ghy sult niet krijghen
 My onder u boos recht
 En my dan doen swijghen
 Als eenen *Irus* slecht
 Adieu o sotte min
 Ick maeck my van u vrij
 K'stel u uyt mijnen sin
 Ghy herst niet meer in my.

Tot versmaedinghe der Sotternijen des werels.

*VOor waer in't s'werels hoff sien ick veel sotternijen
 Die quaelijck can den mensch door de begeerte mijen
 Die inde werelt meer als inde deucht gelooft
 En wort onwetende van sijnen prijs ontroof.*

*Terstont stelt hy sijn hert op haer gegeven vruchten
En comt naer veele sorgh in groote ongenuchten
Om s'werels broose eer laet deuchdigh leven af
De noordt sterr' van het hert die lockt hem tot het graf
Siet hoe menigh soldaet in plaetse van te beven
Om eene cleynen roof sal waeghen sijn Ionck leven
Isser een konstigh stuck geschildert op den koop
Dat maer de werelt prijst men loopt daer overhoop
Waer voor men sal terstons veel duysenden gaen bieden
Ghelijckmen daghelijckx siet hier en daer geschieden.
Noch eene sottigheyt sietmen aenden blommist
Die dickwils al sijn goedt om eene blom verquist,
Sal hem om eene blom, om eene vrucht bederven
Die daer can op een uer door een cleyn wormken sterven
Men denckt niet meer op Godt, men loopt in't duyvels wiel*

*Aen wie sy om wat goedt vercoopen haere siel
Onnuttelijck verdoen haer gelt, door t'aerts behaegen
Dat daer naer can de siel seer wel te helle draegen
Die t'overvloedigh heeft, onnuttelijck vernilt
Niet voeden comt de siel, geen armen helpen wilt.
Sal geven al sijn goede voor cleyne werels prijzen
Waer med'hy cunnen sou wel duysent monden spijsen.
Den mensch is als een blom, jae minder noch geacht
Die door een wormken kan verliesen sijne cracht.
Men siet dickwils gesont den mensch te bedde comen
Waer uyt de doot de siel heeft smorgens wech genomen
Hebt ghy u siel dan lief den armen mensch bystaet
Misbruyckt u gaeven niet, sult naermaels vinden baet.*

FINIS.

Besluit-Liedeken tot de neghen Musen,

Op de wijze: Robertin, &c.

O Lock-lust vande min
 Heerscher van mijnen sin
 O pronckxsel vande rijme const
 Neemt doch in danck mijn aengheboden jonst
 Mijn jonst in desen hof
 Beset tot uwen lof
 In wie dat wordt ghehoort
 Der *Musen* soet accoort:
 Mijn offer-dienst neemt aen
 In dees loof-rijcke baen
 Alwaer dat veele schoone blommen staen.

Dit mijn onprijsbaer schrift
 Met slechte const door grift
 Het geen in desen blomhof groeyt
 Nu met u gunst by *Helicon* besproeyt
 Alwaer u soet geluyt
 Weder-galmigh uytspuyt
 Daerom in dancke neemt
 Dit boeckxken, en bestemt
 Oft t'selff aen u behaeght,
 Nu t'samen mede draeght
 Maer eerst den sinneloosen *Nijt* verjaeght.

Polymny reden-rijck
 Neempt dit dan danckelijck
 Reyn *Calliope* wel ghesticht
 Over-siet mijn cleynmoghende ghedicht,
 K'en speur naer gheenen naem
 Als *Clios* kinders t'saem
 Die door haer eer ghesucht
 Creghen veel onghenucht.
 Mijn wercken vrolijck siet
 Ghy sult hier vinden niet
 Swaere ghesanghen oft treurich verdriet.

Adieu schoon *Musa* dan
 Ick treckt mijn hant hier van
Poæsis edel beschrijf schacht
 Haer letter niet met lasteringh versmacht
 Uyt enckel liefde maer
 Brenghe in openbaer
 Tot stichtingh aende jeucht
 Tot lof van suyver deucht
 En tot veel sondens spijt
 Daerom dit niet en mijdt
 Al ist dat *Waerheydt baert twist en Nijdt*.

FINIS.

Clinck-Dicht, tot alle Rijn-Beminders.

Constich en vviijt beroemt ghy hoogh befaemde Dichters
 Om inde Rijnme-Const te vvorden niet veracht,
 Roep u tot onderstant, op dat vande betichters
 Nijdich t'Poëts gheschrift noot en vvort uyt-ghelacht,
 En dat *Zoilus* noot en *Momi* tongh vercoopers
 Lesen hier uyt veel quaet, ghelijck de svverte spin
 In haer suyght schadelijck gift, oft dat de vuyl straet-loopers
 Vermaken my oock noot met schimp aen yders sin
 Seker k'en acht nochtans spot, oft lof niet met d'allen
 Daerom en oordeelt niet verstaet eerst met plaisier
 En cleedtse niet met schimp, ick can dickvvils vvellen
 Ben in het dichten maer een *Genij* scholier.
 Ick en can tvvijfflen niet dat ghy vernufte Heeren
 Eens oversiende t'selff, dat sult misprijsen, en
 Lichtelijck versmaen, maer vvellen met eer vermeerden
 Ist dat sy sijn ghelijck aen d' eel *Poësi* pen
 Ist dat sy naer u sin ghenoechsaem niet en vloeyen
 Roept clappers tonghe niet die t'met on-eer bedeckt
 Aensiet, verbetert oock vvilt van haer, dees behoeyen
 Niet met ghestolen Rijn en sijn sy hier bevleckt.

VVaerheyt baert nijt.

Lof-dicht

**Ter eeren den Rijm-vloeyenden Poëet CORNELIS DE BIE, Auteur van
desen teghenwoordighen Blomhoff.**

*SPoeyt u nieuuv-lustich hert, die u wat vvilt verlusten
Naer Liras groenen hof, bequaem om in te rusten,
Comt! siet! hoe dat de Bie doorsvveeft den blommen aert
Die daer uyt t'Biekens schoot seer vvonder vvordt gebaert.
Siet! hoe de Bie tot vreught ons droef gemoet comt trecken,
En t'heele Liersche dal comt tot genucht vervvecken.
Gaet vry in desen Hoff alvvaer sijn soet gedicht
Den mensch niet door vvellust maer door de deughden sticht.*

*Vaer-in de vreught vol deught vwordt seer Constich verheven,
 Die door het Biekens pen aen ons comt leeringh geven,
 Alwaer Venus oock malt van haere liefde cleen
 Streckende al tot leer, en uyt-leggingh gemeen.
 Treedt inden Lierschen-hoff, doorwandelt alle paden
 De cloecke snelle Bie is nergens voor beladen,
 Wenscht hem voorspoet en g'luck, ende verdienden lof
 Die door sijn soete pen ons voorhouwt desen hof.*

Cognatus cognato.

D. Ioannes van Bortel Sacerdos

Noot geen wet.

Ter eeren den Autheur Cornelis de Bie.

*O Maghet Dorothe wilt mijne cracht vermeeren
 Dat ick den Lierschen Hoff met Blomkens mach vereeren,
 Een Hoff die met de schoont der Blommen is gheciert
 En wort van een teer BIE op t'schoonst ghehoveniert,
 Een Hoff vvaer in den EyckGommaren heeft doen groeyen
 En vvaermen tot volnoegh sijn schoon fonteyn siet bloeyen.
 Wie heeft oock oyt ghesien, dat t'minste van het vvilt
 Ghemaect heeft eenen Hoff die vande Blommen krint
 Dat een macht-loose BIE met sijne swacke straelen
 Vyt Sinte Gommers born vveet vvater te gaen haelen,
 Besproeyt in sijnen Hoff elck Blomken dat daer bloeyt
 Op dat vvat leven heeft, te beter daer door groeyt.
 Wel aen dan snelle Faem, laet u gheblaes soo luyden
 Dat yder mensch begrijpt van desen Hoff, t'beduyden.
 Siet nu ghy Liersche jeught, siet t'Biekens seden aen
 Die u door vreught tot deught, door deught tot vreught leert gaen,
 Treedt vry den Blomhoff in, en doorsiet alle hoecken,*

*Aenschouvt u diep ghemoet, doorsnuffelt alle boecken
 Gheen stof ghy vinden sult, oft reden soo bequaem
 Dat ghy van dit cleyn dier sult quetsen sijnen naem
 Maer g'lijck het Bieken doet, suyght (bidd'ick) sonder galle
 Soo blijft de Blom bevrijt van veel snoey onghewalle.
 Want vwie leeft galleloos, en vint noyt amperen smaeck
 In iemants goede gunst, t'sy oock hoe cleynen saeck,
 Wie dat het vvesen magh, midts reden ons doet leeren
 (Om vveerte sijn ge-eert) een ieder mensch te eeren.
 Daerom dit deftich stuck, t'gunst-hertigh vverck beloont
 En't soete Biekens hoofd met Eycken-tacken croont.
 Sijn over grooten naem, en lof oock vvilt vermeeren
 Soo sal den Dichter meer de Lierschen jeught vereeren,
 Sa Lira Eycken-plant ront-om den schoonen Hoff
 Tot t'Smitsich Biekens eer; en Gulde-Broeders Loff.*

*MARCELLVS TIBORTS,
 Prince der selver Gulde.
 Stervende groey ick.*

Tot den Reden-rijcken Auteur CORNELIS DE BIE

*WAer sijne die met vreucht stets ymans werck versmaeyen
 Door d'ingeswogen nijt, sy moeten nu voor't lest
 Vertrecken tot hun schant, want k'sien het is het best
 Die sijn door haet en nijt met schimp en spijt belayen.
 Ovidius beschrijft dat uyt de mieren quamen
 Menschen nut tot den strijt en ander constigh werck
 Het is een cleyne dier, machteloos, en onsterck
 En Minos met sijn volck menschen daer van vernamen
 Nu heb ick oock ghesien een wonder, maer waerachtigh
 Dat een levende Bie toont soo danigh ghewelt
 Dat sy maet haere pen veel schimp te neder-velt*

*Soo dat de werelt sal t'selve houd en ghedachtigh.
 Hy is een dichter kloeck tot onsen loff gheschapen
 Om dat den anghel scherp, d'welck sijn penne is
 Sou quetsen tot de schaeyende ghedenckenis
 Van die uyt desen boeck rigael ende gift rapen.
 Dit boeckxken wijst ons uyt, soo constighlijck gheschreven
 Dat hy verdient veel loff ende een louwer-croon
 Van een rijm-constigh helt, ja van yder persoon
 Vilt hem dan eer en lof naer sijn verdiensten geven
 Ghy inwoonders van Lier! ras wilt u met my spoeyen
 Tot hem die nu verthoont sijnen groeyende schicht
 Om te schencken met recht de croonen van het licht
 Dat hy nu schijnen doet, door sijn constigh aengroeyen.*

*Jonckheer Luis De Ayvar.
 Deucht soeckt vreught.*

Lof-dicht**Ten eeren den Reden-rijcken Autheur Cornelius de Bie.**

*Wanneer de Honingh-Bie uyt haeren korff ghevloghen
 Heeft smorgens van't gebloemt haer honingh inghesoghen,
 Vliegt in sijn stroeyen korff een geele vvasse vverck.
 Voor heel de vverelt nut, een vvonder ooggh ghemerck.
 Alsoo comt onse BIE door rijpheyte vande Reden
 Aertsinnigh op den bergh Parnassi aen-ghetreden.
 Haelt sijne soetigheyte uyt Hypocrenes mergh
 En daer beglanstert med' den Lierschen Rijen-bergh.
 Suyght sijnen honingh-graet aen d'Heliconsche toppen
 En aen den Henxtenbron comt met sijn penne cloppen.
 De geen hem open-doet en met het sap besproeyt,
 Alvaer hier binnen Lier een soeten Blomhoff groeyt,
 Een Blomhoff daer noot spin de bladers heeft gheschonden
 Maer daer de vvaere BIE haer honingh heeft ghesonden,
 Gheeft voetsel aende geen die dorsten naer de Const
 VVaerom u yder een bethoone eer en jonst.
 Comt dan groeyende schaer u Mede-broeders croonen
 Die ghene die u eer soo aerdigh comt verschoonen,
 Comt gheeft hem lof en danck die u door Const verheucht
 Om dat hy voorder mael aengroeyen inde deucht.*

PEETER VAN EERSEL.

Voorsichtigheydt leert vvijsheydt.

Aenden Rijm-vloeyighen Autheur Cornelius de Bie.

Comt *Philomela* nu sit op den groenen Boom
 Op dat ghy door den sanck de BIE vveckt uyt den droom
 Rust seggh'ick op den Boom seer lust-weckigh in't groeyen
 Naer den *Lierschen Blomhoff* daer hy u sal besproeyen
 En ghy sult krijghen daer naer sijnen honich lust
 Lust seggh'ick die met vreught sal vvorden uytgheblust.
 In desen Hoff sal hy door sijn vermaerde dichten
 Vervvecken u tot vreught en uvven gheest verlichten,
 Seker t'is een vernuft en vvroet stichter der Const
 Door dien hy bereyt sijn honichlijcke jonst
 Elck een raept uyt sijn vverck veel smaeckelijcke vruchten
 Bericht met allen deught, ja vreught ende ghenuchten
 In allen sijn bestier de BIE soetgeurich vloeyt
 En *Lier* in *Belgica* daer door in blijschap groeyt.

IASPER VAN TVRENHOVE

T' soet maeckt moet.

Sonnet. Tot de leer-gierighe jeucht.

*SVVijght reden loose tongh u ingeslorpen quaet
Van jonckx af ingecropt, beanxt met vuyl gebreken
Maer laet van Musas soon de edel const uyt spreken,
Die weet der Musen choor te brenghen op haer maet
    Vvaer van hier vonnis geeft sijn weert becroonde daet
VVilt vry dit jonck vernuft met lof en eer besteken
Caliops eygen kint by Musa wel gheleken
Minervigh door gesangh, als hier beschreven staet
    Siet hier hoe Musa comt haer vrije const bethoonen
En met haer soete stem wilt nu dit boeck verschoonen*

*Met wel gemaect Musieck, dat u bewijsen sal
Hoemen door stil accoort de sanghen moet verschoonen
Den aenbelt van t' verstand doet oordeels hamer croonen
Die is te weegh ghebracht door Giliam van hal*

FINIs.

*Blijve hier mede van V.L. de slave ende Dienwillighen dienaer CORNELIS DE BIE
VVaerheydt baert Nijdt.*

De Tafel. Van desen tegenvoordigen Lierschen Blom-Hof.*Dit teecken * vvijsst aen de ghedichten.****Het eerste Deel.***

<i>ALs Phebus inde Lenten, &c.</i>	<i>fol. 1.</i>
Als t'Hoff der Goden vergadert was.	3
Als ick my ginck vermaken.	9
Bosch-goeykens met u Nymphkens vlucht.	11
Comt jonghe jeughden.	6
Den dorren vorst neer-sijght.	14
*Die aenvalligh wilt verslaghen.	17
Gheestigh en rijckbaere jeught,	10
*Ionghmans die in Venus klippen.	20

Het tweede Deel.

Als <i>AEstas</i> sluyten sou &c.	32
Aenhoort het Nachtegaels geschrey.	34
Croon draeghster vande deught.	41
Wie met lust sijn schuyl-plaets bout.	23
Ghelijck <i>Adoon</i> den vlucht nam.	38
O smaeck lustighe <i>Laura</i> .	36
Siet den <i>Dryades</i> blooten cop.	29
Schoone <i>Flora</i> .,, claer <i>Aurora</i> .	30
*Staet Lezer weynigh stil.	44
Wanneer dat <i>Caeres</i> haer groene cleedt uyt-spreyt.	26

Het derde Deel.

Als wordt de ziel bedouwt.	47
Als lest den hellen glans der Sonnen.	63
Fortuna soet die tot my deyst.	61
*Heeft my het ongheluck, &c.	48
Hoe wagghelt het ghemoet.	67
Hoe lanck sal ick noch sijn.	45
Het groen becleede velt.	73
*Het eygen van 't ghemeen.	74

*Ionge dochters fleur van vrouwen.	78
Is de min in u hert gheschroeft.	70
*Lest als de <i>blond'Auroor</i> .	69
O doodt laet my u pijlen proeven.	76
Onlanghs wanneer <i>Pomona</i> sou.	54
Schoon lief wanneer salt eens wesen.	41
Schoon lief niet langher mijnen sin.	46
Spreeckt traghe tonghen.	58
*Wat flauw en slechte min.	52

Het vierde Deel.

Deughtsame gheesten.	113
*Een vrouw die lijden moet &c.	99
Een man die vele sorghen heeft.	101
Gheschapen is van niet den mensch.	90
Hoort nu de potten en pannen klicken.	93
Laet nu sincken uwen bedroefden geest.	81
Lustich ghesellen.	98
*Ick hinder als ick leef.	115
*Ick heb een edel vrouw.	106
Met lust ende met maet.	96
*t'Was eens op eenen tijdt.	85
Wordt ghy vermeestert vanden wijn.	83

Het vijfde Deel.

Als ick begost te luysteren.	121
O werelts boos bedwanck.	117
*Een Goddelijcken smaeck.	123
t' Dry eenigh wesen,	124

Door Godes minne treken.	128
*Voorwaer in s'werels hoff.	129
O lock-lust vande min.	132

Druck-fouten.

Folio 40 staet odendoen, leest opendoen. Fol. 46 staet naer, leest nae. Fol. 47 staet ghedac, leest ghedacht. Inde selve clause staet laet s'vverels, leest laet s'vverels vreucht. Fol. 98 de tvveede clause staet laet den hoet binnen, leest laet op den hoet binnen, Fol. 133. de vierde clause staet en nijdt, leest ende nijdt.